

Fotbollens gemensamma språk

En studie om språkets betydelse för utländska fotbollsspelare och språkutbildningens framtida plats på fotbollsplanen

Michael Bakken

Centrum för tvåspråkighetsforskning
Institutionen för svenska och flerspråkighet
Självständigt arbete 15 hp
Svenska som andraspråk
Svenska som andraspråk III, CTL 302, ämneslärarprogrammet
(90hp)
Höstterminen 2016
Handledare: Natalia Ganuza
English title: The Common Language Of Football

Stockholms
universitet

Fotbollens gemensamma språk

En studie om språkets betydelse för fotbollsspelare och språkutbildningens framtida plats på fotbollsplanen

Michael Bakken

Sammanfattning

Fotbollens gemensamma språk kan framstå som en kliché och som något påhittat. Syftet med denna studie är att ge en bild av hur svensk fotbollsverksamhet arbetar med inkludering och olika faktorer som berör svensk integration med fokus på språkinläring. Studien är kvalitativ och undersöker hur två professionella fotbollsspelare ser på sin integrationsprocess och hur de ser på sin egen språkinläring rörande det svenska språket samt språkets betydelse för integration, delaktighet och gemenskap.

En representant från Stockholmsidrotten applicerar dessutom ytterligare perspektiv på hur fotbolls-föreningar i Stockholmsområdet arbetar med integrationsfrågor. Studien tar sitt avstamp utifrån begreppen integration, inkludering, delaktighet och gemenskap samt språk, som även är centrala begrepp inom idrottsverksamhet och delger utifrån ett bredare pedagogiskt perspektiv hur den idrottsliga föreningsverksamheten inom Stockholmsområdet arbetar med integration av nyanlända till Sverige.

Studiens metodologiska utgångspunkt bygger på en hermeneutisk tradition inom vilken studiens deltagare intervjuats semistrukturerat och ostrukturerat. Deltagarnas berättelser har sedan tolkats, översatts och analyserats utifrån delvis samtalsanalys och delvis narrativ analys.

Resultatet av studien visar att fotbolls-föreningar idag utför ett tungt arbete gällande integration av individer med utländsk bakgrund. Det finns i dagsläget ytterst få initiativ som bygger på språkinläring som inkluderande metod. Däremot finns ett stort utrymme för fotbollsverksamhet, skola och samhälle att samarbeta och tillsammans inrätta denna sorts verksamhet.

Nyckelord

Sociolingvistik, integration, fotboll, delaktighet, gemenskap och språk

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1. Syfte och frågeställningar	1
2. Bakgrund	2
2.1. Arbetskraftsinvandring inom fotboll	2
2.2. Teoretisk utgångspunkt.....	3
2.3. Centrala begrepp	3
2.3.1. Integration och inkludering	3
2.3.2. Delaktighet och gemenskap	4
2.3.3. Språk.....	5
3. Tidigare forskning	5
3.1. Spelar- och klubbperspektiv.....	6
3.1.1. Integration i dansk damhandboll	6
3.1.2. Integration i dansk damfotboll	6
3.1.3. Integration i polska högstaligan i fotboll.....	7
3.1.4. Integrationsprojektet In i Umeå.....	7
3.2. Förbunds- och föreningsinitiativ	8
3.2.1. Stockholmsidrotten	8
3.2.2. Lokala föreningsinitiativ i Stockholmsområdet – ett urval	8
4. Metod	9
4.1. Urval och avgränsningar.....	9
4.2. Studiens deltagare	10
4.2.1. Trevor.....	10
4.2.2. Catalina.....	10
4.2.3. Hanna	10
4.3. Genomförande	11
4.3.1. Etnopoetisk transkription	11
4.4. Analysmetoder.....	12
4.5. Etiska aspekter	12
4.6. Metoddiskussion.....	12
4.6.1. Undersökningens begränsningar	12
5. Resultat.....	13
5.1. Trevor	13
5.1.1. Integration och inkludering	13
5.1.2. Delaktighet och gemenskap	13
5.1.3. Språk.....	14
5.2. Catalina	14
5.2.1. Integration och inkludering	14

5.2.2.	Delaktighet och gemenskap	15
5.2.3.	Språk.....	15
5.3.	Hanna	16
5.3.1.	Integration och inkludering	16
5.3.2.	Delaktighet och gemenskap	17
5.3.3.	Språk.....	18
6.	Diskussion	18
6.1.	Vem kan anses vara integrerad?	18
	Spelarnas upplevelser av klubbens stöd för deras integrationsprocess.....	19
6.2.	.....	19
6.3.	Assimilation som metod	19
6.4.	Svenska språkets och lärandets roll för Trevor och Catalina	20
6.5.	Utökat ansvarstagande av svensk idrottsverksamhet	20
7.	Slutsatser.....	21
8.	Vidare forskning.....	21
9.	Avslutande ord.....	22
	Litteraturförteckning.....	22

1. Inledning

I och med de senaste årens kraftiga flyktingströmmar och den medföljande ökade migrationen, har en fråga väckts inom mig om vad idrotten och hobbyverksamheten har för roll angående integration av individer med utländsk bakgrund. Idrott och hobby anses av många som en bra plattform för att få känna delaktighet och samvaro samt gemenskap. Idrotten är därmed ett område som jag tror kan bidra till en ännu mer framgångsrik integration än den redan gör, inte minst genom att implementera språkutbildning inom den idrottsliga verksamheten.

Idag är ca 80% av den svenska befolkningen medlem i någon form av förening (Bjuhr, 2012). Föreningslivet i Sverige är därmed en oerhört stor folkrörelse, med idrottssektorn i absoluta framkant. Denna rörelse är till synes en bra plats att både lära sig att spela fotboll, men även att lära sig svenska.

Och där är Mohammedbrhan Idris, den ständigt leende sextonåringen som för enkelhetens skull bara kallas Mohammed. För bara ett halvår sedan satt han utsvulten och uttorkad på ett smugglarflak i Saharaöknen och såg hur någon omkring honom dog varje dag. Nu spelar han fotboll i Vasalundshallen, och vid ett spelavbrott vinkar han glatt till två rågblonda killar på läktaren.

Åttaårige Morris och sexårige Zigge vinkar ivrigt tillbaka. De är Mohammed Idris två nya småbröder. Ungefär ett år har nu gått sedan han lämnade Eritrea och sin egen familj. Fotbollen i Sverige har givit honom en ny. (Niva, 2016: 231–232).

Ovanstående citat är ett exempel på det arbete fotbollen står för som har integrerande faktorer. Under våren 2016 fick jag en förfrågan av en elitklubb i fotboll, att utbilda klubbens utländska spelare i svenska som andraspråk. Klubbens syfte med detta var att stärka kommunikationen spelarna emellan ute på planen, under träning och match, samt att dessutom ge spelarna en möjlighet att enklare kunna interagera och delta i sociala situationer under sin lediga tid utanför fotbollen och således bli del av ett större sammanhang än enbart fotbollen.

I samband med att jag blev anställd av denna elitklubb i fotboll som lärare i svenska som andraspråk växte dessutom en tanke om att fotboll eller andra idrotter, oavsett nivå, är en bra miljö för denna typ av språkutvecklande utbildning vars effekt skulle vara direkt inkluderande och bidra till dessa spelares integrationsprocess. Till skillnad från skolmiljön, som ofta bär på en tämligen hög nivå av plikt, är idrott och hobby oftare förknippat med en uppsluppen och avslappnad miljö, om än med tydliga idrottsliga och prestationsbaserade mål.

En stor kliché som ofta nämns inom fotbollen är att alla kan prata fotbollens språk. Fotboll är givetvis, precis som så mycket annat, en avspiegling av samhället; något som Niva (2016:7) kommenterar som ”en alldeles för grov förenkling för att nöja sig med”. Fotbollen innehåller således inneboende hierarkier, maktförhållanden, sociala strukturer såsom machokultur och främlingsfientlighet exempelvis. Fotbollen har dock, som exemplet ovan visar, en stark förenande effekt vilket jag upplever som en perfekt miljö att dela nytta med nöje. Fotbollens gemensamma språk må vara en klichéartad sägning utan egentlig substans. Frågan är vad som definieras av fotbollsverksamheten som fotbollens gemensamma språk och vad det i längden bidrar med.

Tanken om den idrottsliga verksamheten som en plats för språkutvecklande arbete, d.v.s. språkinläring, utbildning av svenska, har vuxit hos mig och renderat i denna text. Texten är en hybrid av mina två största intressen, fotboll och språk, som jag upplever kan växa samman och verkligen förtydliga bilden av fotbollens språk som något gemensamt och förenande.

1.1. Syfte och frågeställningar

Det något oklara uttrycket, fotbollens gemensamma språk tycks vila på föreställningen om att det är gemensamhetsskapande och förenande samt något som alla deltagare inom en fotbollspraxis per automatik är en del av. Denna studies syfte är att undersöka språkets betydelse för två professionella

utländska fotbollsspelare i Sverige och ställa det i relation till deras integrationsprocess. Dessutom ämnar studien att undersöka om, och i så fall hur, en svensk fotbollsklubb arbetar med språkutbildning och integrationsfrågor, och om det inom fotbollen finns utrymme för språkutbildning som metod att integrera utövare.

Frågeställningar

- Hur upplever utländska professionella fotbollsspelare deras respektive klubbblags stöd gällande deras integrationsprocess och språkutveckling?
- Vad spelar det svenska språket för roll för utländska fotbollsspelares integrationsprocess?
- Finns det inom svensk fotbollsverksamhet utrymme och möjlighet att bedriva språkutbildning?

2. Bakgrund

Att hitta tidigare studier gällande språkutvecklande arbete inom idrott i allmänhet och fotboll i synnerhet har visat sig vara en stor utmaning. I de texter som redogörs för nedan är det ytterst få ord av samtliga texter som berör aspekten språk som integrationsfaktor inom idrotten. Språk nämns sällan som del av en integrationsstrategi och språkutbildning nämns inte över huvud taget inom denna forskning. Därför har sökandet efter tidigare forskning mer koncentrerats till ren och skär integration inom idrott och eventuella strategier som används för att integrera idrottare med utländsk bakgrund. Detta med avsikt att undersöka om det finns utrymme för språkutbildning och vad språkets betydelse har för integrationen av idrottsutövarna.

Bakgrundsavsnittet inleds med en beskrivning av arbetskraftsinvandring inom fotboll och om fotbollens ekonomiska centrum. Detta bör ge läsaren en bild av hur olika rörelsemönster för spelare inom fotboll påverkas av bland annat ekonomi och andra aspekter som exempelvis politiska konflikter. Den tidigare forskningen har också främst fokuserats till de högre nivåerna av idrottssektorn vilket har försvårat arbetet med att applicera ett empiriskt material som bidragit med perspektiv från idrottens gräsrotsnivå. Därför delges även information om Stockholmsidrottens integrationsarbete och ett urval av lokala initiativ inom Stockholmsområdet.

2.1. Arbetskraftsinvandring inom fotboll

Forskning rörande arbetskraftsinvandring inom fotboll är mycket utbredd. Arbetskraftsinvandring inom fotboll har förekommit sedan början på 1900-talet (Maguire & Falcoux, 2011) och sedan dess alltid präglats av sin samtid. Idag ser vi mestadels på övergångar inom den absoluta toppfotbollen som något naturligt och en del i en marknadsekonomisk industri. En enkel slutsats som ofta dras är att spelare lockas dit pengarna finns, eller av löften om sportslig potential och ambition. Det är dock inte så enkelt. För att bara nämna ett exempel som påverkat invandring inom fotboll kan exempelvis kriget i det forna Jugoslavien under 1990-talet nämnas, som medförde en stark utvandring av professionella fotbollsspelare. År 1998 spelade mer än tvåusen före detta jugoslaver professionell fotboll i andra europeiska länder (Lanfranchi & Taylor, 2001). Konflikter och politiska meningsskiljaktigheter är en vanlig anledning till att fotbollsspelare rör på sig (se exempelvis: Duke, 1994 eller Molnar, 2011).

Vid sidan av strukturella aspekter existerar det även kulturella aspekter såsom språk och andra sociala band nationer emellan. År 2000 bestod antalet utländska fotbollsspelare i det portugisiska seriesystemet av 54% sydamerikaner, 44% i det spanska seriesystemet och 34% i det italienska (Lanfranchi & Taylor, 2001: 234) med förklaringen att kulturella skillnader dessa länder emellan är relativt små i jämförelse med exempelvis England. Kolonialismen är en annan aspekt som ofta nämns i samband med arbetskraftsinvandring inom fotboll (se exempelvis: Tiesler & Coelho, 2008).

2.1.1. Fotbollens ekonomiska centrum

Elliot (2012) redogör för den europeiska fotbollens uppbyggnad och hur den utvecklats till vad som går att likna med en pyramid. En kort beskrivning av hur den europeiska fotbollen ser ut skulle därmed kunna beskrivas som att toppen av pyramiden består av de ligor och tillhörande klubbar med störst ekonomiskt kapital. Enligt UEFA's (Union of European Football Associations) koefficientsystem, d.v.s. hur många poäng varje enskilt lag tar i varje enskilt lands högsta ligan och de kontinental cuperna, bildar en ranking över den europeiska fotbollen. Detta innebär kortfattat att de högst rankade ligorna genererar mest inkomster vilket i sin tur bidrar till att de absolut bästa spelarna söker sig till de högst rankade ligorna och lagen.

De fem högst rankade ligorna är i skrivande stund spanska La Liga, tyska Bundesliga, engelska Premier League, italienska Serie A och franska Ligue 1 (UEFA, 2016). Svenska Allsvenskan ligger i skrivande stund på tjugonde plats.

2.2. Teoretisk utgångspunkt

Studien är delvis teoribyggnad eftersom den från början föddes ur en hypotes om att fotbollens språk är gemensamt och i sig då skulle bära på en förenande "kraft". Tesen växte till en tanke om att idrottssektorn bör vara en plats med förutsättningar och utrymme att bedriva språkutbildning i samband med den idrottsliga verksamheten särskilt inriktad mot fotboll. Hypotesen har sedermera utvecklats till ovanstående syfte och blivit föremål för denna studie. Studiens teorier grundas i empiriska data som insamlats för studien och som ställs i relation mot den tidigare forskning som behandlas, samt den information som redovisas nedan gällande Stockholmsidrotten och ett axplock enskilda idrottsföreningars arbete med integrationsfrågor.

Nedan redogörs för denna studies centrala begrepp vilka är framtagna som utgångspunkt för att besvara studiens frågeställningar och därmed inspirerade av Riksidrottsförbundets vision och värdegrund för främjandet av mångfald inom svensk idrott (Riksidrottsförbundet, 2015).

2.3. Centrala begrepp

Eftersom denna studie är att betrakta som något annorlunda inom sociolingvistik har den som sagt utgått från begrepp som är centrala inom och för svensk idrott. Integration och inkludering samt delaktighet och gemenskap är begrepp som beskrivs som fundament inom idrottslig verksamhet. Dessa ska tillsammans bidra till ett demokratiskt klimat och i längden bidra till en glädjefylld verksamhet. Teorier och begreppsförklaringar berörande integration och inkludering är hämtade ur idrottssektorn och forskning som berör just integration inom idrott. Delaktighet och gemenskap bottnar mer i en pedagogisk forskningstradition då det inom detta fält finns oerhört mycket forskning och teorier angående dessa begrepp. Pedagogik är en naturlig del av idrottslig verksamhet och är därför inget främmande perspektiv att applicera på idrott. Språk som är studiens sista centrala begrepp utgår i denna studie från ett sociolingvistiskt och språkideologiskt forskningsfält.

2.3.1. Integration och inkludering

Eftersom det inte finns en vetenskaplig redogörelse för hur en elitidrottare kan anses eller anse sig själv vara integrerad har regeringskansliets formulering gällande begreppet integration blivit central för studien, vilken de benämner som nyanländas etablering med följande beskrivning.

Arbete är nyckeln till nyanländas etablering i Sverige. Arbete ger, förutom egenförsörjning, möjligheter att utveckla kunskaperna i det svenska språket och om det svenska samhället. Arbete bidrar också till ett utökat socialt nätverk. Många nyanlända är i yrkesverksam ålder och har såväl utbildning som erfarenhet som i större utsträckning bör tas tillvara, inte minst inom områden där det råder brist på arbetskraft (Regeringskansliet, 2016).

RF utgår från begreppet mångfald med följande beskrivning.

Idrotten kan med sitt universella språk spela en viktig roll för att öka förståelsen människor och grupper emellan. Influenser från andra kulturer bidrar till en positiv utveckling inom den svenska idrotten. Idrotten ska följa FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. (Riksidrottsförbundet, 2016a).

RF pekar även på att svensk idrotts värdegrund vilar på dessa fyra fundament: ”glädje och gemenskap, demokrati och delaktighet, allas rätt att vara med samt rent spel. Allas rätt att vara med innebär att alla som vill ska kunna vara med utifrån sina förutsättningar” (ibid.).

Lagergren och Fundberg (2010) diskuterar begreppet integration i en kritisk reflektion som berör ett projekt i Malmö som genomförts av MIP (Malmö Ideella föreningars Paraplyorganisation) (Attin, 2008). MIP's projekt gick ut på att utbilda nytillkomna i hur svenskt föreningsliv fungerar och hur en individ enklast söker kontakt med och sedermera blir medlem i en förening.

Lagergren och Fundberg har dock svårt att definiera integration som begrepp men inspireras av Lave och Wenger (1991 i Lagergren & Fundberg, 2010:46–47) vilka resonerar utifrån utbildning och lärandets betydelse för integration och de menar att ”Integration kan aldrig ske i ensamhet och den sker endast i syfte att just bli någon tillsammans med andra” (ibid.). Enligt Lave och Wenger bör lärandet, av individen, anses som meningsfullt och belönas med ett slags medlemskap i en social samverkan.

För att skilja mellan den formella beskrivningen av att vara integrerad och hur deltagarna i studien upplever sin egen situation beskrivs även Bjuhrs (2012:18) förklaring av begreppet inkludering som enligt Bjuhr ska förstås utifrån faktorerna gemenskap och delaktighet vilket är två av de fyra fundament på vilka idrotten vilar enligt RF (se ovan). RF i sin tur menar att inkludering är en nyckel för mångfald och understryker vikten av att inte kollektivera nytillkomna eller invandrare utan se till varje individs enskilda behov och vilja. RF menar att ”integration uppstår när delaktighet och inflytande skapas” (Riksidrottsförbundet, 2016).

2.3.2. Delaktighet och gemenskap

Langmann (2010) diskuterar vår bild på välkommandet av det som anses som annorlunda och inte faller inom ramen för det ”vanliga”. Langmann diskuterar även majoritetssamhällets syn på minoriteter som ofta försätts i ett andre-perspektiv. Langmann menar att vi alltför ofta utgår från hur vi på bästa sätt kan inkludera det vi kategoriserar som ”dom” utifrån den gemenskap som är ”vår”. Langmann pekar på konflikten i att det dock krävs ett utpekande av exempelvis en grupp människor för att förutsättningen för ett välkomnande och inbjudande till en gemenskap ska kunna existera.

Däremot beskriver Langmann ett resonemang som tar sin utgångspunkt i Derridas (1999 i Langmann 2010:65–66) idé om radikal öppenhet. Denna form av inkludering kan enbart vara totalt oplanerad och okontrollerad och beskrivs som ett villkorslöst välkomnande. Detta beskriver Derrida som en riskfylld metod i en välkomnandeprocess av det främmande. Derrida menar att vi-och-dom-perspektivet, i en radikal öppenhet, ändrar perspektivet till ett vem-som-helst-perspektiv vilket skulle kunna öppna upp för en direkt och likställd gemenskap.

Även Bergstedt (2006) menar att delaktighet och gemenskap kan nås först vid identifierandet av det som är främmande. Bergstedt resonerar dock om att människan behöver identifiera främlingen i sig själv, d.v.s. det som kan verka främmande för andra människor, för att kunna öppna upp för en gemenskap. Bergstedt refererar till Kristeva (1988 i Bergstedt 2006) som beskrev att utvecklingen av det mångkulturella samhället skulle ske genom en extrem form av individualism. Däremot skulle individens självmedvetenhet angående sina egna begränsningar göra gällande att denna extrema form av individualism skulle bidra med en viss sårbarhet i mötet med den *Andre*. Bergstedt tar vid och menar att ”en paradoxal gemenskap håller på att komma i dagen och den utgörs av främlingar som accepterar varandra i den mån de själva kan uppleva sig som främlingar” (Bergstedt, 2006:241). Även Bergstedt pekar på att det först är i mötet med något främmande som upptäckten görs om att kulturer och språk skiljer sig.

Utmaningen för en individ som antrår en ny kultur, ett nytt land eller dylikt står därför inför ett antal komplexa frågor: ”Ska vi rikta oss mot det nya, lära oss det nya språket, den nya kulturen för att försöka bli en del av en ny gemenskap?” (Bergstedt, 2006:241). Det skulle i sig kunna anses vara en monumental uppoffring. Det skulle till synes kunna uppfattas som mycket enklare att bara fortsätta vara och verka inom den eventuella gemenskap individen redan tillhör. Bergstedt bygger vidare på Kristevas

resonemang och ifrågasätter hur toleransen för det främmande ska kunna fungera om individen inte har klart för sig att den själv även är en främling. Kristeva (ibid.) menar nämligen att främlingen bebor oss alla och är skuggsidan av vår identitet, d.v.s. den del av vår identitet som kräver en stark självmedvetenhet och som först kan uppenbara sig för människan då den kan identifiera sig själv som en främling.

2.3.3. Språk

Språk är i första hand ett kommunikationsmedel som bidrar till att människor kan kommunicera med varandra. Språk, som begrepp, kan även laddas med viss symbolik. Normann Jørgensen (2014) beskriver inhemska språk som något nationalromantiskt och pekar på reproduktionen av enspråkighetsnormer och så kallat rent språk. Normann Jørgensen (2014) etablerar en bild av språk som något som definierar människors nationalistiska tillhörighet och beskriver nivåer av vad som kan anses som korrekt och mindre korrekt. Det skulle innebära att ren svenska indikerar att en människa är mer svensk än någon som inte pratar så kallad ren svenska.

Duchêne och Heller (2012) diskuterar språk utifrån begreppen *pride* (stolthet) och *profit* (vinst) vilken utgår från Bourdieus och Passerons teorier om språkligt kapital (Bourdieu & Passeron, 2008). Duchêne och Heller refererar även till Bauman och Briggs (2003 i Duchêne & Heller, 2012:4-5) vilka beskriver kunnandet av språket som ett kapital vilket ger talaren fullständiga rättigheter till medborgarskap. Bauman och Briggs menar att en individ som saknar förmågan att tala den inhemska nationens språk och dessutom korrekt, därmed även fräntas möjligheten att delges ett fullt medborgarskap. Det är dessa konstruktioner och teorier om språk Duchêne och Heller beskriver som delar av begreppet *prides* innebörd, d.v.s. stoltheten över att bära en nations språk och dessutom bära det till fullo. Duchêne och Heller (2012:5) liknar sin beskrivning av *pride* med Bourdieus begrepp *habitus*, vilket närmast kan beskrivas som ett system av förfogande över sina egna handlingar vilka är formade av individens dittillsvarande liv (Bourdieu & Passeron, 2008). Duchêne och Heller (2012) menar att språk bär på ett symboliskt värde kopplat till nationalstaten eftersom individen i de flesta fall präglats av denna stat sedan födseln.

Profit å andra sidan beskrivs som kapital och som en teknisk förmåga. Det liknar Bourdieus och Passerons (2008) idéer om språklig kompetens och språkligt kapital vilket tycks inbegripas av det som Normann Jørgensen beskriver som rent språk. Ju renare språk, desto mer värdefullt, vilket Bourdieu och Passeron snarare skulle kalla för legitimt språk.

Det finns även forskning om språk som ger en annan bild av hur språk faktiskt kan konstrueras utifrån dess syfte och kontext (se exempelvis: Rampton, 1995 eller Pennycook & Otsuji, 2014). I dessa fall möts individer som talar olika språk på arbetsplatser eller skola och konstruerar ett kontextbundet sätt att kommunicera med varandra. Pennycook och Otsuji (2014) beskriver hur personalen på en pizzeria i Sydney skapar ett slags hybridspråk som enbart existerar för att personalen ska kunna utföra sitt jobb. I de fallen blir på så vis det legitima eller rena språket en blandning av personalens vitt skilda språk, enbart för att få jobbet gjort.

Ahlgren (2014) beskriver i sin masteruppsats hur svenskar med utländsk bakgrund som anlänt till Sverige i vuxen ålder för en inre kamp med sig själva gällande sin inläring av svenska. Informanterna i Ahlgrens avhandling har lätt att bygga upp föreställningar gällande sitt framtida liv i Sverige. Det de flesta informanterna tycks ha gemensamt är deras höga ambitioner och viljan att kunna svenska. Däremot tycks merparten av dem sakna ambitionen och viljan att lära. Flertalet av informanterna menar att SFI (Svenska för invandrare) eller annan typ av vuxenutbildning i svenska som andraspråk tar för mycket tid och att det är för komplicerat för att de ska kunna ta sig den tiden.

3. Tidigare forskning

Eftersom studien till stor del bygger på utsagor av professionella fotbollsspelare inleddes arbetet med att försöka hitta liknande undersökningar där spelare inom olika idrotter delger sina egna erfarenheter gällande språk och integration. Detta visade sig vara ett fält med stort utrymme för utveckling. Det finns ytterst få studier inom vilka idrottsutövares egna röster görs hörda. På absoluta elitnivå inom de flesta

idrotter kan det möjligtvis vara svårt att etablera kontakt med professionella utövare vilket exempelvis Agergaard (2008) ger exempel på. Forskning gällande språkutvecklande arbete som integrationsstrategi inom idrott är dessvärre mycket skral. Det har varit mycket svårt att hitta information och forskning berörande denna del av idrottsutövares integrationsprocesser.

3.1. Spelar- och klubbperspektiv

3.1.1. Integration i dansk damhandboll

Agergaard (2008) redogör för fyra elitidrottare egna upplevelser gällande sin situation som invandrare och som utländska spelare i ett par elitklubbar inom dansk damhandboll. Agergaard har även i sin studie intervjuat ledare och/eller andra klubbrepresentanter för respektive spelare.

Agergaard poängterar att integration är ett nyckelord i Danmark vilket hon själv beskriver som en monokulturell nation. Hon har tagit hjälp av Peter Nannestad, professor i statsvetenskap, som ser på integration av elitidrottsutövare som en särskilt speciell sorts integration. Nannestad menar att elitidrottare är specialiserade inom en särskild disciplin vilket ger dem fördelar gentemot exempelvis en flykting. Elitidrottare har exempelvis bättre socioekonomiska förutsättningar samt en profession i samma stund som de korsar gränsen.

Elitidrottarnas integrationsprocess analyseras utifrån, vad Nannestad kallar för, kulturell integration (Agergaard, 2008:14) som alltså helt bortser från strukturella aspekter. Normalt menar Nannestad att dansk integration går att karaktärisera som ett paraply med tre underkategorier vilka Agergaard sedermera använt sig av för att analysera spelarnas integrationsprocesser. *Assimilation*, vilket till stor del innebär att individen i fråga ger upp delar av sin egen kultur för att anpassa sig själv till en nuvarande så kallad värdkultur. Sveriges invandringspolitik utgick från *assimilation* som integrationspolitisk metod fram till år 1975 då Sverige sedermera skiftade integrationspolitisk riktning till en mångfaldspolitik (Lagergren & Fundberg, 2010:48). *Integration* som innebär att individen kan behålla delar av sin egen kultur, men samtidigt kombinera dessa i ett samspel med den nuvarande värdkulturen. *Segregation* innebär att individen helt och hållet håller sig ifrån värdkulturen och enbart koncentrerar sig på att bibehålla sin egen kultur i den nya miljön.

En av ledarna som Agergaard (2008:14) intervjuat anser att ansvaret för integration av utländska spelare är ett delat ansvar. Ledaren grundar detta påstående i att handboll är en lagsport vilket kräver lika mycket arbete från samtliga parter. Ledaren menar dock att om klubben vill att en utländsk spelare ska bli en bra lagspelare och kunna bidra så behöver klubben visa att de har något att erbjuda först, för att sedan kunna begära någonting tillbaka. Ledaren beskriver denna modell som framgångsrik eftersom den i ledarens ögon fungerat för just deras klubb när det kommer till att integrera utländska spelare.

De handbollsspelare som Agergaard intervjuat i sin undersökning faller in under två av Nannestads tre olika underkategorier. En nordisk spelare som förstår danska, benämns som assimilerad på grund av enkelheten att kunna anpassa sig. Den ryska och de östeuropeiska spelarna däremot lever till synes helt segregerat utöver träningar och matcher bortsett från en av spelarna som tack vare sin kunskap i både danska och ryska fungerar som en länk mellan klubben och de övriga östeuropeiska spelarna. Däremot har dessa spelare valt att enbart umgås med varandra och på platser där andra individer med liknande ursprung befinner sig.

3.1.2. Integration i dansk damfotboll

Agergaard och Botelho (2012) analyserar i deras studie vad spelare och klubbar inom dansk damfotboll anser som motiverande och icke-motiverande faktorer för fotbollsspelarnas integrationsprocess i de danska fotbollsklubbarna som ingår i studien. I studien deltar tre fotbollsklubbar, representanter från klubbarna och sammanlagt nio spelare från samtliga tre klubbar. Spelarna är av olika ursprung, men de vars röster som redogörs för har övervägande sitt ursprung i Nordamerika och Afrika.

Agergaard och Botelho presenterar olika metoder som använts av de tre klubbar som deltagit i undersökningen. En metod eller strategi som visat sig vara återkommande i litteratur berörande migration inom idrott är att klubbar aktivt försöker rekrytera spelare med liknande ursprung för att skapa trygghet för spelarna rörande kulturella preferenser. Denna strategi beskrivs även i Agergaards (2008) andra studie berörande invandring inom handboll. Samma typ av strategi beskrivs även av McGovern

(2002). Historiskt tycks denna strategi ha varit vedertagen för olika fotbollsklubbar gällande rekrytering och arbetet att nå en framgångsrik integration av utländska spelare.

En annan strategi som nämns av både Agergaard; Botelho och McGovern är det engelska språket som faktor för integration. I Danmark beskrivs engelska språket, enligt Agergaard, näst intill som ett *lingua franca* vilket enligt flertalet klubbrepresentanter har en förenklande effekt för integrationsarbetet. Klubbrepresentanterna i Agergaards och Botelhos studie fokuserar på kulturella preferenser snarare än strukturella tillstånd. Ett nyckelord som ofta nämns i samband med att utländska idrottsutövare finner sig är ordet *anpassning*. Agergaard och Botelho pekar på en viss ängslan hos klubbarna gällande deras planer och förhoppningar om att utländska spelare ska anpassa sig. I de båda danska studierna (Agergaard, 2008; Agergaard & Botelho, 2012) uttrycks assimilationsteoretiska uttalanden av klubbrepresentanter som menar att det danska språket är en faktor för ett gott vidare samarbete mellan klubb och spelare. Samtidigt verkar ingen av klubbarna ha någon särskild strategi för att implementera det danska språket hos sina utländska spelare. Många av spelarna själva menar att de är i Danmark för att spela handboll/fotboll, inte för att bli danska.

3.1.3. Integration i polska högstaligan i fotboll

Elliot (2012) redogör för invandring i den polska högsta ligan i fotboll, Ekstraklasa, där invandringen, anser Elliot, inom den professionella fotbollen har blivit ett av de mest påtagliga tecknen för globalisering inom idrott på 2000-talet. Elliot har tagit reda på hur det kommer sig att fotbollsspelare från exempelvis Spanien och Kroatien har valt att spela fotboll i Polen i stället för i sina respektive hemländer.

Det som framkommer av Elliots undersökning är att fotbollsspelarnas, i undersökningen, absoluta motivation bygger på att de får speltid. Alltså tid att utöva sitt yrke varje vecka. Spelarna i undersökningen menar att konkurrensen i deras respektive hemländer gjort att de valt att flytta till Polen där de kan bli garanterade att få speltid.

En annan aspekt som spelarna anser vara av stor dignitet med valet av Polen, är att få chansen att spela i någon av de kontinentala europeiska cuperna (exempelvis UEFA Champions League eller UEFA Europa League) d.v.s. möta lag från andra länder av liknande eller bättre kvalitet. De kontinentala cuperna beskrivs ofta som ett skyltfönster inom vilket spelarna kan visa upp sig för andra klubbar. Spelarna beskriver sin tillvaro som obesvärad och anser sig snarare som privilegierade tack vare möjligheten till speltid varje vecka.

Elliot applicerar inte något perspektiv som belyser vare sig integration eller språkförbistring på sin undersökning. Däremot tycks nivån av professionalitet vara av den grad att spelarna helt enkelt inte verkar bry sig särskilt mycket, likt fallet med spelarna i Agergaard och Botelhos (2012) studie med skillnaden att herrspelarna i den polska ligan får så pass bra betalt att deras omgivning aldrig tycks bli något problem för dem. Det är inte helt ovanligt menar Elliot, att spelare som av en eller annan anledning inte får speltid i sitt hemland väljer att förflytta sin verksamhet till en annan liga.

3.1.4. Integrationsprojektet In i Umeå

Bjuhr (2012) har undersökt varför och hur idrottsföreningar i Umeå valt att arbeta med integration och inkludering av nytillkomna flyktingar till Sverige. Bjuhr undersökte projektet *In i Umeå* vars syfte är att öppna upp Umeås föreningsliv och därmed öka tillgängligheten för nyanlända tredjelandsmedborgare. Föreningslivet ska fungera som en mötesplats och ”erbjuda en plattform för interkulturell dialog på lika villkor för alla” (ibid:12).

2009 etablerades ett nätverk av en samling studieförbund, kyrkliga organisationer, kultur-, idrotts- och intresseföreningar som kallar sig för I.N i Umeå (Integrationsnätverket i Umeå). I.N i Umeå uppmärksammade ett avstånd, p.g.a. språk, kultur och okunskap, mm, mellan kommunens föreningar och nytillkomna flyktingar vilket renderade i en kraftansträngning att försöka förenkla nytillkomnas kontakt med stadens föreningsliv. Exempelvis infördes av I.N i Umeå, ett samarbete med SFI (Svenska för invandrare) i vilket SFI numera informerar samtliga klasser om hur föreningsliv i Umeå och Sverige kan se ut. Det beskrivs som ett projekt som i längden ska kunna ”öka delaktigheten mellan nyanlända, deras anhöriga och samhället, gällande aktiviteter på fritiden” (ibid:12). En viktig aspekt med undersökningen menar Bjuhr, är betydelsen av att inte kollektivera nyanlända utan se dem utifrån de

individer de är.

3.2. Förbunds- och föreningsinitiativ

Nedan redogörs först och främst för en beskrivning av Stockholmsidrotten vilken är en central organisation för all idrottslig verksamhet inom Stockholmsområdet tillika för denna studie i och med att det applicerar ett perspektiv från förbunds nivå och ger en bra överblick över idrottens engagemang och initiativ till integrationsfrågor. Därefter delges tre, av författaren, utvalda föreningsinitiativ för att exemplifiera för läsaren hur olika föreningar inom svensk fotboll arbetar aktivt med integrationsfrågor, inkludering, delaktighet och gemenskap.

3.2.1. Stockholmsidrotten

Stockholmsidrotten består av Stockholms idrottsförbund och SISU idrottsutbildarna och är ett distriktsidrottsförbund som står under RF (Riksidrottsförbundet). Stockholmsidrottens uppdrag är ”att utveckla, utbilda, företräda och stödja idrottsföreningarna samt Specialdistriktsförbunden i Stockholmsdistriktet” (Stockholmsidrotten, 2016) och de beskriver sig som landets största distrikt med 3400 föreningar vars uppgift är att skapa bästa möjliga förutsättningar för idrotten i distriktet (ibid.).

Stockholmsidrotten verkar delvis för att vara en motkraft mot, vad de benämner som växande problem i samhället i Sverige, exempelvis segregation och utanförskap. Föreningsidrotten i sig beskrivs som en motverkande kraft tack vare öppenheten där exempelvis kön, etnicitet, sexuell läggning, religion och funktionsvariation inte ska spela någon roll eftersom rätten till deltagande är allmän (Stockholmsidrotten, 2016).

Stockholmsidrotten kan erbjuda stöttning i form av ekonomiskt eller samordnande medel till föreningar som verkar aktivt för inkludering inom sin verksamhet. Exempelvis kan ekonomiskt stöd ges till inköp av utrustning, resor, utbildning av ledare, lokaler, o.s.v. Stockholmsidrotten kan dessutom erbjuda utbildning, kontaktskapande, samverka föreningar emellan och mellan förening och förbund (ibid.).

Stockholmsidrotten förespråkar ett långsiktigt arbete för inkludering med fokusområdena:

- Ungdomar och unga vuxna som lever i utanförskap
  - Nyanlända flickor och pojkar, kvinnor och män som har uppehållstillstånd i Sverige
  - Ungdomar och unga vuxna som av sociala eller ekonomiska skäl behöver hjälp att hitta sin idrott eller kan dra nytta av idrotten för att hitta sin sociala plats i svenskt samhälle.
- (Stockholmsidrotten, 2016).

Hösten 2015 tillsatte Stockholmsidrotten en tjänst med beskrivningen samordnare för integrationsfrågor, efter att regeringen avsatt extra medel för arbete med integrationsfrågor inom den svenska idrottssektorn (Riksidrottsförbundet, 2016).

3.2.2. Lokala föreningsinitiativ i Stockholmsområdet – ett urval

Integrationsarbetet på föreningsnivå ser olika ut för varje separat förening. Nedan följer några exempel på initiativ och engagemang som verkat för interkulturella möten och integrerande arbete inom fotbollen (se mer: Stockholms Idrottsförbund, 2016). Somliga föreningar arbetar för att minska avståndet mellan förort och innerstad, andra har vänt sig till nytillkomna ungdomar och barn för att erbjuda chansen till deltagande, gemenskap och fotboll.

AIK

AIK (Allmänna Idrottsklubben) är en allsvensk förening som hösten 2015 inledde och leder samordnandet av ett projekt som heter *Integration på riktigt*. Projektet genomförs tillsammans med Solna stad och Solna gymnasium och går ut på ”att bidra till integration för ensamkommande

flyktingbarn” (Ahlerup, 2015). Projektet inbegriper spontanidrott i form av fotboll på olika platser, klädinsamling, läxhjälp, mm och beskrivs även av Niva (2016).

Djurgårdens IF

Djurgårdens IF är en allsvensk förening som har ett projekt de kallar för *DIF i förorten* som är ett samarbete med olika föreningar från Stockholms förorter. De samarbetar exempelvis med fotbollsföreningar i Husby och Alby för att, som de beskriver det själva, ”tillsammans skapa förutsättningar för lokala ungdomar att spela fotboll, vara en del av en gemenskap och förverkliga sin potential” (Djurgårdens IF, u.d.). Genom samarbete över klubbgränser förenklar det arbetet med att exempelvis anordna och arrangera cuper, bedriva fotbollsskolor och utbildningar.

Djurgården har även sedan 2006 bedrivit verksamhet för att öka spontanidrottandet i vad de kallar för *Drive-In Fotboll*. Detta projekt bottnar i att ungdomar, enligt Djurgården, idrottar allt mindre, vilket lett till att Djurgården tillsammans med sina samarbetsföreningar valt att boka lediga tider i idrottshallar och ge barn och ungdomar ett alternativ till den mer organiserade tävlingsidrotten för att istället få känna deltagande och kamratskap. Varje vecka deltar ca 600 ungdomar i Drive-In (ibid.) i olika förortsområden runt om i Stockholm.

BK BK

BK BK (Bagarmossen Kärrtorp BK) är en lokal förening med en stor ungdomsverksamhet som erbjuder öppen träning två gånger i veckan för nyanlända ungdomar med syftet att dessa ungdomar ska få möjlighet till grundträning. De erbjuder dessutom möjligheten att kunna låna fotbollsskor och annan utrustning. BK BK vill dessutom underlätta och förebygga steget in i svensk föreningsverksamhet för dessa ungdomar. De poängterar även vikten av lärdomar de själva kan dra nytta av gällande hantering av träningar där förekomsten av ungdomars olika språk är högst närvarande. Detta, menar BK BK, kan ge dem ”en ännu bättre förståelse för barn och ungdomars olika förutsättningar och vardag” (Bagarmossen Kärrtorp BK, 2015).

4. Metod

I syfte att besvara frågeställningarna har en kvalitativ metod valts i form av enskilda intervjuer med tre olika informanter vilka beskrivs mer utförligt nedan. Studiens metodologiska utgångspunkt tar sitt avstamp utifrån en hermeneutisk tradition. Den hermeneutiska traditionen lämpar sig väl för denna studie i och med att hermeneutik betyder ”att tolka, förklara, översätta” (Brinkkjær & Høyen, 2013). Presentationen av data består av, förutom subjektiva berättelser från informanterna, en subjektiv tolkning och presentation av informanternas utsagor. Dessa ställs sedan i relation till tidigare forskning och Stockholmsidrottens arbete med integrationsfrågor, samt studiens centrala begrepp. Avsikten har varit att redogöra för informanternas berättelser så objektivt som möjligt.

4.1. Urval och avgränsningar

För studiens intervjuer valdes två professionella fotbollsspelare (en man och en kvinna) som spelar på svensk elitnivå. Kontakt med dessa etablerades under ett undervisningsprojekt i svenska som andraspråk som genomfördes på föreningens herrsektions initiativ där jag själv ingick som lärare för dessa fotbollsspelare. Ytterligare två manliga spelare tillfrågades men valde att inte delta i denna studie. Spelarna kontaktades via en gemensam sms-grupp med förfrågan om att delta i studien.

För att förtydliga urvalet av informanter bör tilläggas att deltagarna inte är valda med någon genusaspekt i beaktande. Det slumpade sig så att de fotbollsspelare som tackade ja till att vara med i studien råkade vara en kvinna och en man. Med det sagt betyder det inte att skillnader mellan att vara professionell kvinnlig respektive manlig fotbollsspelare inte kommer att belysas. Flertalet aspekter gällande skillnader mellan kön inom elitfotboll är väsentliga för uppfattningen av informanternas berättelser.

Det har även genomförts en intervju med Hanna Henriksen från Stockholmsidrotten (Stockholms Idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna). Hanna är samordnare för integrationsfrågor på Distriktsförbundet och jobbar över hela distriktet bestående av 22 kommuner. Idag finns det minst en sådan tjänst inom idrottens samtliga distriktsförbund. Hanna är dock i dagsläget den enda med denna titel inom Stockholmsområdet. Hon blev kontaktad via mejl och eftersom Hanna tidigt gav besked att hon ville delta i studien kontaktades ingen annan förbundsrepresentant.

4.2. Studiens deltagare

De båda professionella fotbollsspelarna i studien tillhör samma fotbollsklubb vilken dock drivs från olika sektioner av samma fotbollsförening. Deltagarnas lag delar såväl klubbmärke som tröj färger men det är i princip det enda de båda lagen har gemensamt. De tränar på olika platser, spelar sina hemmamatcher på olika platser och har i övrigt ytterst lite samröre med varandra. Båda fotbollsspelarna benämns som professionella eftersom fotboll är deras huvudsysselsättning och tillika yrke. Båda har tillräcklig månadslön för att på heltid kunna ägna sig åt fotboll som yrkesprofession.

Hanna, studiens tredje deltagare arbetar som redan nämnts på Stockholmsidrotten som samordnare för integrationsfrågor.

4.2.1. Trevor

Trevor är en man i tjugofemårsåldern och kom till Sverige våren 2015 då han skrev ett fyraårigt avtal med sin nuvarande arbetsgivare och fotbollsklubb som spelar i Sveriges högsta liga i fotboll för herrar, Allsvenskan. Trevor är född och uppväxt i ett land i södra Afrika och lever i Sverige tillsammans med sin fru och sin son som är i förskoleålder, i en lägenhet som förmedlats av hans fotbollsklubb. Trevor talar utöver engelska, två inhemska språk och lite svenska.

Trevor är utbildad i svenska under en kort period, våren och sommaren 2016. Klubben iscensatte ett projekt med privatlektioner tillsammans med en lärarstudent i svenska som andraspråk på initiativ av klubbens styrelse, sportchef och lagledare. Trevor har gått tolv år i skola och är examinerad i motsvarande svensk gymnasieexamen.

Innan Trevor spelade i sin nuvarande klubb spelade han i sitt hemlands högsta liga. Trevor är emellanåt uttagen i hemnationens landslag.

4.2.2. Catalina

Catalina är en kvinna i tjugofemårsåldern och kom till Sverige våren 2016 då hon skrev ett ettårigt avtal med sin nuvarande arbetsgivare och fotbollsklubb som spelar i Sveriges högsta liga i fotboll för damer, Damallsvenskan. Catalina är född och uppväxt i ett sydeuropeiskt land och lever ensam i en lägenhet som förmedlats av hennes fotbollsklubb. Catalina talar utöver engelska, spanska, italienska och portugisiska.

Catalina är än mindre utbildad i svenska än Trevor i och med att initiativet om att utbilda spelare i svenska som andraspråk togs av sektionen för herrfotboll. Catalina deltog således när hennes egen lagledning tillät henne och i mån av tid. Vid två tillfällen hölls privata lektioner med enbart Catalina på andraspråkslärarens och hennes eget initiativ.

Catalina är näst intill färdigutbildad fysioterapeut. Innan hon spelade i sin nuvarande klubb spelade hon i ett av Rysslands topplag i landets inhemska högsta liga. Innan dess har hon även spelat i fotbollsklubbar i Spanien, Italien och Portugal. Catalina är även regelbundet uttagen i sitt hemlands landslag vilka kommer att spela slutspel i EM (Europamästerskapen) sommaren 2017 i Nederländerna.

4.2.3. Hanna

Hanna är tjugosju år och arbetar som samordnare för integrationsfrågor på *Stockholmsidrotten* (beskrivning under avsnittet: Bakgrund – Förbund- och föreningsinitiativ). Hanna bedriver dagligen samordnande arbete inom alla idrotter som är medlemmar i Stockholms idrottsförbund, totalt 71 st. Arbetet består av att föreläsa och utbilda representanter och ledare för olika idrottsföreningar, leda olika projekt i syfte att inkludera nya målgrupper in till idrottsföreningars verksamhet, samt är delaktig i att

fördela eventuella bidrag till idrottsföreningar för att skapa förutsättningar för föreningar att bredda sin verksamhet och sänka trösklarna för att fler ska kunna vara med.

Hanna arbetar mycket med att bredda idrotten i linje med *Svensk Idrotts Strategi 2025*, d.v.s. försöka minska nivåerna av tävlingsinriktad verksamhet för barn samt uppmuntra till att föreningar skapar nya typer av verksamhet t.ex. spontanidrott och organiserad spontanidrott. Detta i syfte att skapa möjligheter för fler individer att dels vilja delta och inte känna sig underlägsna, men även för att unga individer ska stanna inom idrottsverksamheten under längre tid än de gör idag.

4.3. Genomförande

För insamling av data har tre personliga intervjuer genomförts. Varje enskild intervju har pågått i ungefär en timme. I intervjuerna med fotbollsspelarna har frågorna mestadels kommit att handla om deras situation i Sverige. Framför allt hur de upplever sin egen vardag i förhållande till deras egen integrationsprocess. Intervjuerna har följt studiens teman, inom vilka det förekommit specifika frågor som tagit avstamp i spelarnas tidigare erfarenheter för att sedan ha fått röra sig framåt i tiden till nuvarande situation. Intervjuerna med de båda fotbollsspelarna har genomförts på engelska. Intervjuerna med fotbollsspelarna genomfördes semistrukturerat. Spelarna har fått tala fritt utifrån en rad öppna frågor, baserade på de teman som studien fokuserats på, d.v.s. integration, delaktighet och språk, samt följdfrågor som dykt upp under samtalsgången. Syftet med detta har varit att få spelarna att tala öppet om sina subjektiva erfarenheter rörande bakgrund, karriär, klubb, privatliv och framtid samt för att nå en samtalslik situation.

Hanna från Stockholmsidrotten har intervjuats ostrukturerat. Det innebär att det vid tillfället hölls ett mer eller mindre öppet samtal utifrån denna studies berörda teman: Strategier och metoder för inkludering av nytillkomna, språkliga aspekter, idrottsföreningars initiativtagande till ökad delaktighet och gemenskap. Denna metod ansågs relevant eftersom att Hanna är delaktig i en rad olika projekt vilka hon själv bäst kunde redogöra för.

4.3.1. Etnopoetisk transkription

Den transkriptionsmetod jag valt att använda mig av är etnopoetisk transkription. Den är inspirerad av Ahlgren (2014: 47–51). Inspelningarna har genomlyssnats två gånger för att nå ett slutgiltigt utseende.

I etnopoetisk transkription används radbrytningar istället för skiljetecken eller andra medel vid eventuella pauser, andhämtningar, mm. Betonade ord står oftast ensamma på en enskild rad. Detta medför att transkriptionen liknar poesi till utseendet. Redovisningen av intervjumaterial kommer dock, i denna studie, redovisas genom sammanhängande kursiverad text för att förtydliga redogörelser av informanterna. Extra betonade ord är markerade med fet stil. Det etnopoetiska utseendet har många fördelar, men för denna studie ansågs utseendet ta för mycket plats i relation till textens slutgiltiga omfång. Eftersom två av intervjuerna genomfördes på engelska var det dessutom svårt att få dess översättningar till svenska att se autentiskt etnopoetiska ut.

Denna metod valdes p.g.a. att den förhåller sig rättvist gentemot vad informanten faktiskt berättar. Det finns inget så kallat bristperspektiv som tar fokus från informanternas faktiska berättelser. Ahlgren (2014) etablerade bilden av etnopoetisk transkription som en rättvis transkribering utifrån ett kritiskt intersektionellt förhållningssätt. Eftersom denna studie bygger på deltagarnas berättelser likt Ahlgrens fanns metoden som relevant även för denna studie.

Etnopoetisk transkription är en metod som är tidskrävande vilket tagits i beaktande. Ahlgrens checklista har inte följts till fullo. Istället etablerades en förenklad version under arbetets gång, på grund av studiens tidsomfång. Därför skedde en första tolkning av samtalen med informanterna redan vid första genomlyssningen. De flesta ord är stavade inom talspråklig norm om än i den ordföljd som informanternas tal gjort gällande. Vid andra avlyssningen korrigerades även ordföljden för bästa möjliga begriplighet.

I intervjuerna med fotbollsspelarna valdes att stava ord rätt och en viss korrigerande av ordföljden eftersom utgångspunkten hela tiden har varit att översätta potentiella citat som eventuellt kommit att användas till svenska. Vid detta skede ansågs det som nödvändigt eftersom vikten vid informanternas ord bör ligga vid *vad* de säger, inte *hur* de säger det.

4.4. Analysmetoder

Det är svårt att definiera studiens analysmetod som endera samtalsanalys eller narrativ analys. Både samtal och berättelse står i centrum där talet förbinder dessa två praktiker och vad som, enligt Ahlgren (2014:46), karaktäriserar talet ”är att det är mer dynamiskt samt bundet till situation och kontext” vilka båda är viktiga aspekter för analys inom denna studie. Avsikten har inte varit att bryta ned informanternas redogörelser i något försök att avslöja eller redovisa dolda budskap eller dylikt. Avsikten har varit att fokusera på vad informanterna faktiskt säger och delge deras ord för att redovisa hur fotbollsförbund och fotbollsklubbar arbetar med integrationsfrågor och språkutbildning samt vad det potentiellt kan finnas för utrymme att implementera språkutbildning inom den idrottsliga verksamheten berörande studiens huvudfokus, fotboll. Detta ändamål kräver således både samtalet och narrativet.

4.5. Etiska aspekter

Innan genomförandet av samtliga intervjuer har studiens deltagare delgivits och skrivit under ett medgivandebrev (se bilaga 1). För studien har det utformats två olika medgivandebrev. Det medgivandebrev som undertecknats av fotbollsspelarna var skrivet på engelska och garanterade de båda spelarnas anonymitet. Det andra för studien utformade medgivandebrevet som undertecknats av Hanna var skrivet på svenska och gjorde gällande ett godkännande av användning av hennes riktiga namn och hennes arbetsplats, samt rätten att granska och föreslå korrigeringar vid citerandet av hennes uttalanden. Samtliga medgivandebrev innehöll information om studiens syfte, rätten att omedelbart avbryta sin medverkan och garanti om att insamlad data behandlas konfidentiellt i regel med rekommenderade krav på forskningsetiska principer (se exempelvis Denscombe, 2016).

Med anledning av spelarnas krav på anonymitet benämns inte spelarna med deras riktiga namn tillika ursprungsland. I fallet med den manliga spelaren delges inte heller de två språk han talar utöver engelska och svenska, p.g.a. att dessa skulle kunna härledas till hans hemland.

Spelarnas respektive klubbtag anges inte heller med något namn eftersom det inte anses viktigt för studien. Däremot har angetts vilken nivå klubbtagen spelar på för att förstå innebörden av klubbtagens sportsliga nivå och ambition samt vilken sportslig nivå de båda spelarna aktivt befinner sig på.

Användandet av Hannas riktiga identitet verkade relevant på grund av att det ansågs bidra med ökad tillförlitlighet och trovärdighet till studien.

4.6. Metoddiskussion

Min erfarenhet av att ha undervisat två av informanterna i svenska som andraspråk kan komma att ha betydelse för hur vissa delar av den data som har insamlats kommer att diskuteras. Jag har sett båda informanterna träna, spela och umgås med lagkamrater, vilket är upplevelser jag inte kan bortse från vid diskussionen för deras uttalanden.

Eftersom flexibiliteten i spelarnas berättelser har varit av största vikt ansågs semistrukturerad intervju som metod bäst lämpad för att nå en avslappnad samtalston. Semistrukturerad intervju ansågs dessutom som ett formbart alternativ där både intervjuare och deltagare fått frihet att samtala om icke förutbestämda punkter. Det ansågs således viktigt att både intervjuare och fotbollsspelare skulle kunna ha möjlighet att öppna upp nya samtalsämnen om så krävdes.

En risk med att genomföra en semistrukturerad eller ostrukturerad intervju är att det kan vara svårt att hålla sig till ämnet och lätt börja samtala om något irrelevant för ämnet. Tack vare förutbestämda samtalsämnen och punktlista har detta i bästa mån undvikits.

4.6.1. Undersökningens begränsningar

Det bör givetvis tas i beaktande att denna studie enbart bygger på tre personers subjektiva berättelser. Detta medför en liten social inramning inom vilken informanterna knappast kan anses vara representativa för samtliga individer inom samma eller liknande yrkesgrupper. Forskarens uppgift är dock, enligt Brinkkjær och Høyen (2013), att anlägga ett så kritiskt förhållningssätt som möjligt till

analysen, uppvisa ett klart perspektiv på det så kallade forskningsföremålet och kontrollera att analysen inte inbegriper några som helst selektiva uppfattningar och enskilda tolkningar.

Med det sagt bör tilläggas att forskarens egen subjektiva tolkning i det här fallet är av yttersta vikt, men noggrant genomarbetad vilket beskrivs ovan i tidigare avsnitt.

5. Resultat

Eftersom information och tidigare forskning angående språkutvecklande arbete inom idrottssektorn är begränsad har en tematisering gällande detta ämne fokuserats till deltagarnas egna berättelser och delats in utefter dessa under studiens resultatavsnitt. Tematiseringen är uppdelad utefter studiens centrala begrepp, integration och inkludering, delaktighet och gemenskap samt språk.

5.1. Trevor

5.1.1. Integration och inkludering

Trevor beskriver en tudelad bild av att vara professionell fotbollsspelare i ett främmande land. Trevor är medveten om att han är privilegierad som får arbeta med sin hobby och att han fått möjligheten att spela fotboll i Europa istället för sitt hemland. I den del av Afrika som Trevor härstammar från är det vanligt att professionella fotbollsspelare väljer att flytta, främst till Sydafrika. Enligt Trevor är den sydafrikanska ligan väldigt professionell och rent ekonomiskt, skulle Trevor få bättre betalt där än vad han får nu. Europa däremot, menar Trevor, är platsen dit en fotbollsspelare strävar. Trevor drömmer om de stora ligorna men ser sin tid i Sverige som en perfekt period att lära sig och få visa upp sig. Han nämner att han redan nu har möjligheten, om han skulle vilja, att flytta till Frankrike.

Enligt Trevor finns det ingen utarbetad strategi på fotbollsplanen, från klubbens håll, för att integrera honom och de andra utländska spelarna. Han återkommer dock ofta under intervjun till att han är här för att spela fotboll och det är något han kan. Utanför planen har dock Trevor fått en del stöd, även om vissa saker tagit lite mer tid än Trevor förväntat sig. Något som varit viktigt för Trevor har varit att få hjälp med att hitta en förskola till sin son. *Dom sa att dom skulle hjälpa mig med det, men jag har liksom varit här i ett år nu och först efter årsskiftet börjar förskolan...* Trevor försökte, med hjälp av lagkamrater, att hitta en förskola själv men tyckte att det var för svårt på grund av språket. *Jag hade inte ens fått ett ID då, så det var svårt för mig, men då sa jag att nu måste ni hjälpa mig och då vaknade dom upp.*

Klubben har även stöttat Trevors fru och försökt hjälpa henne att hitta ett jobb. De har i den mån de haft tid försökt hjälpa henne att skriva ett CV och etablerat kontakt med några arbetsgivare. Något som Trevor är väldigt glad över. Trevor vill inte att hans fru ska sitta sysslös medan han spelar fotboll.

Boendesituationen är en aspekt som inte riktigt levt upp till Trevors förväntningar. *Jag fick höra att jag skulle få en fin lägenhet... men lägenheten jag hade innan var inte så bra som jag förväntade mig och den vi har nu är till och med värre.* Tomma löften får Trevor att emellanåt ifrågasätta varför han är här. Samtidigt vägs tillvaron upp av fotbollen, familjen och vännerna. Trevor älskar Sverige och har gjort det sen han var här och gjorde sin första provträning.

5.1.2. Delaktighet och gemenskap

Den första personen Trevor träffade när han landade i Sverige var klubbens lagledare. Trevor menar att hans första kontakt med lagledaren fick honom att känna sig hemma direkt. [...] *han välkomnade mig och det kändes så nice. Jag fick en skön känsla i hela kroppen och kände mig som hemma med en gång.*

Förutom lagledaren menar Trevor att umgänget med framför allt en av de svenska lagkamraterna varit extra betydelsefullt för honom och hans familj. Trevor går ofta ut och äter middag tillsammans med lagkamrater eller andra vänner. Samtidigt är Trevor glad över att det finns andra spelare från afrikanska länder som han kan relatera till kulturellt och religiöst. Däremot är umgänge bara ett plus menar Trevor. *Vi ska arbeta tillsammans och nå samma mål för vi alla vill vinna och nå framgång...*

Som fotbollsspelare, menar Trevor, att det är viktigt att bli van vid att saker inte blir som det var tänkt. Han menar att fokus och ambition är det som i slutändan spelar roll.

5.1.3. Språk

Fotbollens språk beskrivs av Trevor som ett globalt språk. Han menar att fotboll är fotboll oavsett var i världen du befinner dig. När Trevor kom till Sverige var hans tränare svensktalande. Något som inte upplevdes som ett hinder av Trevor. *Om du bara förstår hur du ska spela och hur du behöver anpassa dig till lagets system... Ibland förstod jag vad han [tränaren] sa på svenska bara för att jag förstår fotboll.* Trevor återkommer till att det enda som behövs är fokus och ambition.

Trevor pratar inte särskilt mycket svenska. Han försöker prata svenska men tycker det är svårt. Delvis på grund av att alla i hans närhet pratar engelska. Trevor tycker dock att hans klubb uppmuntrar honom väldigt mycket att prata svenska. Förutom upprättandet av lektioner i svenska som andraspråk tycks dock inte klubben arbeta med någon särskild strategi för att få de utländska spelarna att lära sig svenska. Angående projektet med lektioner i svenska som andraspråk uttrycker sig Trevor positivt. Däremot menar han att han hade behövt flertalet lektioner i veckan, istället för en, för att det verkligen skulle ha gett honom någonting. *Jag sa till lagledaren att vi borde ha minst två, tre lektioner i veckan om det här verkligen ska ge oss nåt... Jag ville verkligen ha mer lektioner men ingenting hände.*

Däremot påpekar Trevor att han inte kom till Sverige för att utbilda sig och eftersom att engelska fungerar så pass bra för att klara sig i Sverige så blir behovet av svenska inte särskilt starkt. Det är inte en absolut nödvändighet menar Trevor.

Innan Trevor skrev på för sin nuvarande klubb blev han erbjuden ett kontrakt i en fransk klubb. Trevor jämför den franska klubbens kravbild på språkkunskap jämfört med hans nuvarande klubb.

*Jag var inte särskilt länge i Frankrike men min kontakt från klubben sa att du **måste** lära dig franska... Jag var positivt överraskad över hur hårt de pressade mig över språket och jag vara bara där en kort period, men jag kunde inte skriva på för dom för jag inte kunde språket. Det hade blivit för svårt att anpassa sig.*

I slutändan menar Trevor att det är spelarnas eget ansvar att lära sig landets inhemska språk. Även om han tycker att hans klubb hade kunnat göra mer för honom gällande språkutbildning, vet han också att det helt och hållet är upp till honom själv om han ska lära sig svenska. *Jag försöker men det är svårt... när vi inte tränar vill jag umgås med min familj och vi pratar vårt modersmål hemma...* Det var en annan aspekt som gjorde det svårt att minnas de övningar som genomfördes på lektionerna i svenska som andraspråk. Trevor påpekar gång på gång hur fokuserad han är gällande sitt fotbollsutövande och att det då blir svårt att rikta fokus mot något som inte egentligen behövs. Eftersom Trevor klarar av att leva utan svenska riktar han inte särskilt mycket fokus mot att lära sig det.

5.2. Catalina

5.2.1. Integration och inkludering

Catalina är van vid nya miljöer, nya språk och nya strukturer. Catalina har spelat fotboll i fem länder och valde till slut en svensk klubb på grund av Damallsvenskans höga nivå av professionalism. Hon jämför med sin tid i Ryssland där hon spelade för den ryska ligans överlägset bästa lag och menar att det är mer motiverande att spela i en liga där alla lag bjuder på bra motstånd. I Ryssland visste Catalina och hennes lagkamrater att de skulle vinna i princip varje match, vilket Catalina inte tyckte var särskilt utmanande.

Trots att Catalina har spelat för många olika klubbar och i många olika länder har hon svårt att peka på om någon av hennes klubbar arbetat aktivt med någon särskild strategi för att integrera utländska spelare. Hennes nuvarande klubb har gett henne tillgång till en lägenhet, som hon dock fick vänta på i tre månader. Innan dess flyttade hon runt bland människor hon inte kände och sov i bäddsoffor. *Det var inte förberett... jag kom ändå sent på säsongen så dom borde ha fixat nåt bättre... det var inte direkt en bra start.* Utöver lägenheten så har Catalina tillgång till fri lunch på en restaurang i Stockholm vilket

hon beskriver som en bra förutsättning för henne. Catalina är dock den enda spelaren i hennes lag med denna förmån.

Catalina beskriver också en tudelad tillvaro. Hon menar att hon inte fått särskilt mycket hjälp av klubben, men påpekar att klubben inte befunnit sig på så hög nivå särskilt länge. *Jag tycker dom kunde haft nån som hjälpte oss utländska spelare lite mer... men det är svårt... klubben har inte så mycket pengar och vi har inte etablerat oss på högsta nivå riktigt.*

Catalina anlände sent till sin klubb och missade därmed näst intill hela försäsongen vilket hon misstänker kan ha bidragit till att det tog lite längre tid att acklimatisera sig.

Det är under försäsongen som tjejerna lär känna varandra... Alla spenderar mycket tid ihop på läger och gör massa aktiviteter ihop... Försäsongen handlar lika mycket om relationsbygge utanför planen som på planen... Jag var inte här då så jag missade en del tror jag...

Efter att Catalina fick sin lägenhet har hon däremot inte fått någon hjälp att skaffa abonnemang till bredband och TV vilket hon beskriver som ganska påfrestande. *Nu kan jag bara surfa och kolla film i min mobil. Det är störande och helt sjukt att dom inte hjälpt mig än.* Detta försvårar exempelvis Catalinas kontakt med hennes familj hemma. Hon beskriver dessutom att det blir en hel del dötid hemma som är svår att hantera. *Ibland känner jag liksom att... om ni inte är förberedda för att ta in utländska spelare så borde ni inte göra det...*

5.2.2. Delaktighet och gemenskap

Under pågående säsong är det svårt att få till umgänge med de andra tjejerna i laget menar Catalina. Alla i laget, utom Catalina själv och en annan tjej, arbetar del- eller heltid vid sidan av fotbollen. *Du vet, herrlaget äkar lunch ihop efter varje morgonträning... det har vi aldrig gjort. Vi käkade middag en gång efter en match.* Samtidigt påpekar hon att damlaget inte går att jämföra med herrlaget. Några tjejer har tagit initiativ till att lära känna Catalina, men Catalina beskriver det som en svår situation i och med att de andra jobbar och har familjer. Ingen i laget har en likadan situation som Catalina vilket bidragit till lite av ett gap mellan henne och de andra spelarna.

Catalina vill verka som att hon inte bryr sig så mycket om gemenskapen utanför fotbollsplanen men efterlyser ändå mer gemensamma aktiviteter. Under träning och match är Catalina enbart fokuserad på att göra sitt jobb. *Jag vill bara spela fotboll... Jag är här för att spela liksom.*

När Catalina kom till Sverige ville hon enbart fokusera på fotbollen och valde bort möjligheten att arbeta vid sidan av fotbollen. Idag är hon dock öppen för att skaffa ett jobb. *Jag frågade om jag kunde få hjälp att fixa ett jobb... jag var på intervju på en internationell skola där jag skulle hänga med barnen och leka men sen hörde jag inget mer. Förutom den intervjun har dom inte fixat något.* Eftersom Catalina har mycket fritid som hon oftast spenderar ensam skulle hon vilja ha ett jobb, mest som tidsfördriv och för att träffa människor.

5.2.3. Språk

Enligt Catalina är det en självklarhet att fotbollens språk är gemensamt.

Folk frågade mig mycket när jag var i Ryssland om det inte var jobbigt på grund av språket, men liksom... du kan spela fotboll var som helst... jag tror aldrig ens jag pratade med tränaren i Ryssland... jag spelade och gjorde massa mål hahahaha... utanför planen var det en annan sak men... det spelar inte så stor roll.

Utifrån sin situation som professionell fotbollsspelare ser inte Catalina svenska som något livsnödvändigt. Hon påpekar dessutom att engelska är så pass utbrett i Sverige att det aldrig uppstår några egentliga problem. Hon jämför med Ryssland och menar att det var svårare vid sidan av planen där, eftersom få pratar engelska i Ryssland.

Catalina har dock alltid strävat efter att lära sig det inhemska språket i det land hon spelar fotboll i. Hon menar att det givetvis finns fördelar med att kunna språket och att det förenklar kommunikationen med lagkamraterna. En sak hon reagerat på med att träna och spela i en klubb i Sverige är hur central

dialogen och diskussionen är på planen. Catalina har aldrig tidigare varit med om att tränaren stoppar träningen mitt i en övning för att diskutera tekniska detaljer. Detta är också något hon beskriver som en svårighet eftersom diskussionen oftast sker på svenska. Då kan hon lätt bli otålig och vilja sätta igång och träna igen.

Klubben, å sin sida, tycks inte ha gjort några särskilda ansträngningar för att få Catalina att lära sig svenska. De har hänvisat henne till att söka till SFI och följt med henne för att göra en anmälan. Sedan beskriver hon att även detta rann ut i sanden. *Ena stunden verkar de inte tycka att det spelar någon roll eftersom jag pratar engelska... men ibland glömmet dom att jag inte kan svenska och pratar bara svenska...* Catalina vet att det är upp till henne att fullfölja en eventuell kurs hos SFI men tycker att initiativet kom lite för sent. *Jag skulle börja i augusti i så fall och säsongen är slut i november... det är helt enkelt för sent.* Catalina var glad över att bli inkluderad i herrsektionens projekt med lektioner i svenska som andraspråk och tror att det är en strategi som i längden skulle kunna fungera. Samtidigt upplevde hon det som ensamt att delta som enda tjej och tycker även att detta projekt borde startat tidigare. Tack vare lektionerna har hon dock fått kontakt med några av herrspelarna och bibehållit kontakt även efteråt.

5.3. Hanna

5.3.1. Integration och inkludering

Hannas roll som samordnare för integrationsfrågor har som sagt inte funnits tidigare och tillsattes hösten 2015. En period vilken hon beskriver som ett kaos. Regeringen beslutade 2015 att utöka ekonomiska medel till svensk idrott för att kunna inkludera bl.a. nyanlända. Hanna beskriver situationen, hösten 2015, som en ovan situation för samhället i allmänhet och föreningsverksamheten i synnerhet.

Under hösten då så var det ju totalt kaos. Framför allt för att vi inte visste vad vi skulle ge pengar till. Men föreningar tog ju tag i det från eget håll... och satte bara igång verksamhet. Du vet, det stod femtio personer och ville spela fotboll... då spelar vi fotboll!

Hanna menar att svensk politik, från regering till kommunal nivå, förstått att svensk idrott är bra på att inkludera människor och få individer att känna sig som en del av en gemenskap. Det har inte behövts någon behovsanalys eller större apparat för att identifiera var hjälpen behövts. Initiativen har radat upp sig utifrån, av föreningarna själva. Hanna beskriver exempelvis hur föreningsverksamheten stöttat upp skolans uppdrag att lära individer att simma.

[...] det har också varit så att det har varit ett bra sätt att kunna få in simning, när skolan inte hänger med. Det är ju skolans ansvar egentligen, att lära barn att simma, men nytillkomna gymnasieelever har ofta missat det. Så då har massa föreningar börjat med simningsverksamhet. Simkurser och allt möjligt. [...] och då är vi med och finansierar det, så att dom får möjlighet bedriva den sortens verksamhet.

Förutom verksamhet som beskrivs i citatet ovan har stora ansträngningar, från föreningars håll, gjorts för att involvera skolverksamhet i samband med idrott, exempelvis läxläsning. Många föreningar, menar Hanna, är närvarande ute på skolor för att stötta upp verksamheten, särskilt på IM-skolor (introduktionsprogram) och Sprintgymnasiet. Denna grupp av individer, som befinner sig i gymnasieålder, beskrivs av Hanna som en svår grupp att ge stöd, särskilt när de är ensamkommande. *Det är för många mellanhänder och man måste söka medel hos gode man, som ska höra av sig, som måste söka pengar för SL-kort och så vidare... det blir väldigt rörigt.*

Eftersom många föreningar, på egen hand och utan ekonomiskt stöd, bedriver olika former av läxläsning har Hanna funderat på att undersöka möjligheten att få föreningar att samarbeta med läraprogram från universitet och högskola. Främst för att stötta ungdomarna i det svenska språket.

Även om läxläsning, traditionellt sett, inte hör till fotbollsföreningarnas ansvar uttalar sig Hanna positivt om det, men påpekar vikten av vuxnas engagemang och att det i längden finns risk för att det bränner ut folk: *Det är ju toppen om du kan göra läxorna på träningen, men det måste ju va nån där*

också och hjälpa till. Det måste ju va nån vuxen som är närvarande som också ska administrera.

Hanna menar att i det långa loppet kommer det att bli svårt för fotbollsföreningar att orka med allt de tagit sig för. Det behövs fler organisationer och människor som stöttar upp. Lärarstudenter är bara ett exempel på en resurs som skulle kunna underlätta arbetet för fotbollsföreningar menar Hanna.

Hanna beskriver en hel del initiativ till öppna träningar och främjandet av att få exempelvis nytillkomna att utöva spontanidrott. En viktig inkluderande faktor är att träningarna inte enbart riktar sig till nytillkomna och ensamkommande. Dessa initiativ ska vara öppna för alla som vill vara med.

En utmaning för fotbollsföreningar är att fördela in nytillkomna eller ensamkommande barn i redan existerande lag. En del föreningar har varit tvungna att bilda nya lag som enbart består av nytillkomna. Visserligen finns där en delaktighet och gemenskap, men andra viktiga aspekter såsom svenska språket och utvecklingen av det bromsas upp.

Det finns två sidor av det. Man kan inspirera varandra, men dom lagen som består av mycket nyanlända och av samma kultur, exempelvis mycket afganska pojkar, då går ju språkutvecklingen lite långsammare. [...] Det roliga är ju också att det svenska språket kommer väldigt snabbt när man helt plötsligt får umgås med andra svenska barn eller ges möjligheten prata svenska.

Så länge det är en bra verksamhet så kommer ungdomarna tillbaka menar Hanna. Om ungdomar däremot skulle hamna i ett lag bestående av en majoritet av exempelvis afganska pojkar, och uppfatta det som att de hamnar där på grund av att de är just afganska pojkar, då kommer en del inte tillbaka. Då uppfattar inte ungdomarna verksamheten som inkluderande. *En del ungdomar som jag har träffat, som har slutat komma... då beror det just på att de inte vill vara i 'det afganska laget'... dom vill få svenska kompisar.*

5.3.2. Delaktighet och gemenskap

Hanna berättar om Svensk idrotts nya strategi (Riksidrottsförbundet, 2016b) och beskriver dagens verksamhet utifrån en triangel. Botten av triangeln består av lek där idrotten ska vara glädjefylld och hela tiden vara öppen för önskan hos barn och utövare att prova på nya saker. Botten av triangeln kan dessutom kopplas till yngre åldrar vilket skulle innebära att ju längre upp i triangeln du kommer, desto äldre är du. I takt med att du blir äldre utvecklas lek till träning och träning till tävling och sedermera tävling till en kamp om att vinna. Hanna menar att triangelmodellens mittersta parti, som hon kallar för mellanprocessen, är en kritisk del av ungdomars utövande av idrottsverksamhet. I mellanprocessen sker en utslagning och därmed en hel del bortfall. Ungdomar utvecklas olika och det är ibland svårt att bedriva verksamhet som passar alla.

Idrottens nya strategi bygger på att gå från triangelmodellen och försöka bredda den till en rektangel. *Det är vårt sätt att försöka visualisera hur vi [Svensk idrott] tycker att idrotten ska funka. Att du ska kunna få plats i föreningslivet, även om du inte tävlar eller tävlar på hög nivå.* Denna strategi bottnar även i att få individer att stanna inom idrotten längre.

Hanna diskuterar rektangelmodellens fördelar och vad den förhoppningsvis kommer leda till: *Det är främst en åtgärd för att få behålla barnen inom idrotten och spela på barnens egna villkor. Vi ska inte ha tabeller, för barnen struntar i tabeller.* En så omfattande förändring skulle lätt kunna leda till motstånd från föräldrar och den övriga vuxenvärlden, såsom ledare och andra representanter, men enligt Hanna är de flesta generellt positiva. Som citatet ovan också indikerar, så är det inte heller något problem för barnen, de som faktiskt spelar den fotboll som är föremål för dessa förändringar. Barnen vill spela fotboll.

Det finns dock en stor andel fotbollsklubbar som alltid kommer att vara tävlingsinriktade. Tävling är, enligt Hanna, inte problemet och målet är inte att tävlingsmomentet ska försvinna för att idrotten ska kunna förändras. Elitklubbar bedriver en annan typ av verksamhet och det behöver händelsevis inte betyda att det är något dåligt. Det finns trots allt en stor andel ungdomar som vill tävla och satsa på att nå elitnivå. De individerna är dock inte föremål för någon oro. Dessa individer slutar inte med idrott i tidig ålder. Det är den stora massan som enligt Hanna är i behov av den här förändringen. De stora elitföreningarna är dessutom jätteviktiga anser Hanna. *Brommapojkarna exempelvis... BP är en så stor förening... de bedriver verksamhet för fler barn och ungdomar än vad hela Blekinge gör, på en vecka.*

Hanna räknar dock med att öppen verksamhet och spontanidrottande är framtidens sätt att bedriva föreningsverksamhet. På Hanna verkar det som att det inte finns någon anledning att misstro det

perspektivet på idrottsverksamhet. *Föreningarna märker ju att ungdomar som slutat börjar komma tillbaka... Då hajar dom själva att det kanske är roligare med spontanidrott än med uppstyrd träning sex gånger i veckan.* Att arbeta utifrån rektangelmodellen inkluderar således inte enbart nytillkomna utan skapar dessutom en inkluderande effekt rörande de individer som tidigare valt att lämna idrotten av en eller annan anledning.

5.3.3. Språk

På ungdomsnivå finns det få initiativ, enligt Hanna, som involverar språkutbildning. Eftersom det i unga åldrar är skolans ansvar Föreningar kan, enligt Hanna, inte ta på sig hur mycket som helst. Däremot är det nog bara en tidsfråga innan initiativ gällande språkutvecklande arbete och språkutbildning letar sig in i fotbollen menar hon.

Inom vuxenidrotten däremot finns ett par initiativ som pågår. *Tensta basket* har ett samarbete tillsammans med SFI. Tanken med samarbetet har varit att SFI ska komma och undervisa i anslutning till öppna träningar som leds av Tensta Basket.

Friskis och Svettis genomför tillsammans med SFI i Stockholms innerstad ett projekt som går ut på att medlemmar inom Friskis och Svettis, som matchats ihop med SFI-studenter, ska träna tillsammans. Detta projekt är delvis finansierat av Stockholmsidrotten och är i skrivande stund under utvärdering.

Fotbollens gemensamma språk delar Hanna. För professionella spelare anser hon att det är möjligt att fotbollens språk kan tolkas som ett gemensamt sådant. Samtidigt menar hon att många av ungdomarna som kommer till Sverige säger att de kan spela fotboll. [...] *och det kan man ju, men man kan spela streetfotboll, kanske inte lag, kanske inte stå på led, inkast över huvet, såna här saker som är viktigt i den fyrkantiga svenska fotbollen.* Däremot anser hon att det är en del av integrationsprocessen, att lära sig nya saker och hur system skiljer sig från plats till plats. Det behöver inte enbart tolkas som kulturella skillnader. Det finns ofta skillnader på strukturell nivå också.

6. Diskussion

Det kan konstateras att integration, inkludering, delaktighet och gemenskap är fyra begrepp som är beroende av varandra. Det visar både tidigare forskning och delar av denna studies data. Integration förutsätter inkludering som i sin tur förutsätter delaktighet, o.s.v. Idrotten i Sverige med RF i förgrunden, vars värdegrund bygger på några av studiens centrala begrepp, har identifierat att samtliga dessa är viktiga aspekter för en framgångsrik integration i Sverige.

Uppenbarligen har idrottsrörelsen som Hanna beskriver, själv identifierat vad den är bra på vilket sedermera lett till just dessa begrepp som en beskrivning för att ge allmänheten ökad förståelse för idrottsrörelsens arbete med att inkludera fler individer inom idrotten i Sverige.

6.1. Vem kan anses vara integrerad?

Utifrån Regeringskansliets begreppsförklaring (se sid. 2) skulle Trevor och Catalina redan kunna anses vara integrerade. I viss mån är de säkert det men låt oss ändå diskutera regeringskansliets formuleringar lite mer ingående. Själva essensen av regeringskansliets begreppsförklaring, och sålunda bakomliggande mål med svensk integrationspolitik, går alltså ut på att nyanlända ska arbeta. Regeringskansliets förklaring lyder: "Arbete ger, förutom egenförsörjning, möjligheter att utveckla kunskaperna i det svenska språket och om det svenska samhället" (Regeringskansliet, 2016).

Regeringskansliets formuleringar liknar ofta de utsagor som främst går att läsa i (Agergaard, 2008) där ledare och klubbrepresentanter lägger väldigt mycket ansvar på de utländska spelarna själva gällande spelarnas integrationsprocesser. Regeringskansliets text går att tolka som en uppmaning att först skaffa ett arbete och att det sedan belönas med att du som nyanländ får tillgång till språk och en social gemenskap. Även Nannestad (i Agergaard, 2008) lägger mycket ansvar på de utländska spelarna själva i sin beskrivning av integrationsbegreppet.

Trevor och Catalina bör då enligt Regeringskansliet betraktas som integrerade, men det är till synes inte så enkelt. Både Trevor och Catalina påtalar flertalet svårigheter med att vara i Sverige, inte minst på grund av språket. Om Langmanns (2010) teori stämmer skulle det krävas ett utpekande av något

främmande för att det i slutändan ska kunna öppnas upp för inkludering och gemenskap. Det kan i längden vara svårt om de olika parterna inte förstår varandra rent språkligt. Kristeva (1988 i Bergstedt 2006) menar å andra sidan att vi bör identifiera vad som är annorlunda hos oss själva för att öppna upp gemenskapen, något som mer liknar en så kallad radikal öppenhet som Derrida (1999 i Langmann 2010) förespråkar. Kristeva och Derridas idéer tycks bygga på att individer som är annorlunda inför varandra bör kunna mötas tack vare självinsikt, självmedvetenhet och öppenhet. Trevor och Catalina beskriver ett samhälle som öppnas upp enbart med hjälp av en tredje part. Utan språket krävs en tredje part som i ett första steg kan hjälpa dem med en första kontakt. Trots att både Trevor och Catalina talar om att engelska fungerar fullgott i Sverige talar de också mot sig själva eftersom det inte verkar göra det. Det tycks finnas ett glapp mellan användningsområdet för engelska respektive svenska.

6.2. Spelarnas upplevelser av klubbens stöd för deras integrationsprocess

Varken Trevors eller Catalinas klubb lag verkar ha några utarbetade strategier för att integrera dem i Sverige. Deras yrke är i sig inkluderande och i mångt och mycket baserade på delaktighet och gemenskap, vilket tycks tas lite för givet av deras klubbar. När klubbarna satt sina spelare i en varsin lägenhet tycks klubbarna anse sitt arbete som delvis klart. Trevor har fått slita hårt för att få en förskoleplats till sin son. Catalina har gett upp möjligheten till att få ett fungerande abonnemang för TV och bredband.

Det går att ifrågasätta hur förberedda fotbollsklubbar egentligen är på att ta emot utländska spelare utöver klubbarnas sportsliga engagemang och om det egentligen är klubbarnas ansvar överhuvudtaget att integrera utländska spelare utanför den sportsliga verksamheten. Enligt vad Trevor och Catalina berättat tycks de förutsätta ett liv likt deras inhemska medspelares och det går att fundera över hur de har etablerat den bilden. Det verkar huvudsakligen som att deras klubb lag gett dem löften som de sedan inte klarat av att leva upp till, vilket i så fall indikerar att klubb lagen tagit på sig ett ansvar som de inte lyckats upprätthålla. I Catalinas fall dock så uppstår en konflikt i det att hon är en av ett fåtal individer i sitt lag som är anställd fotbollsspelare på heltid. Detta tycks medföra en respekt för att många av hennes lagkamrater tvingas arbeta vid sidan av fotbollen.

Närvaron av andra spelare med afrikanskt ursprung har bevisligen haft en stor betydelse för Trevor. Jämfört med Catalina finns det i Trevors fall kulturell närvaro i form av individer med en liknande bakgrund, individer som likt honom själv inte kan prata svenska och som gjort en liknande karriärsresa. Catalina å sin sida verkar leva i en till synes ensam tillvaro, t.ex. att hon är den enda i sitt lag som har tillgång till fri lunch på en restaurang jämfört med Trevor som dagligen äter lunch tillsammans med sina lagkamrater efter att de tränat. Detta skulle på sätt och vis stödja de modeller Mcgovern (2002) och Agergaard (2008) redogjort för där klubbar genom historien värvat spelare med samma härkomst för att garantera någon form av kulturell igenkänningsfaktor.

6.3. Assimilation som metod

Ett ord som ofta förekommer, i samband med fotboll och utländska spelare oavsett nivå, är *anpassning* (se exempelvis Agergaard, 2008 eller Elliot, 2012). Vanligtvis förekommer det i texter rörande värvningar av utländska spelare och syftar ofta till att dessa spelare har en viss anpassningsperiod innan de kan prestera sitt max. Det fokuseras däremot sällan på hur klubbarna anpassar sig för att få enskilda spelare att trivas, vilket är något som genomsyrar denna studie, med all respekt för det arbete fotbollsklubbar gör. Anpassning klingar dock likt assimilation som begrepp. Något som Sverige, integrationspolitiskt frångick år 1975 (Lagergren & Fundberg, 2010:48), vilket därmed kan upplevas som något förlegat. I texter som Agergaards (2008), Agergaards och Botelhos (2011) och Elliots (2012) benämns ofta språket av klubbrepresentanter som ett slags anpassningsstrategi snarare än ett kommunikationsmedel. Om språket snarare skulle vara ett verktyg för att passa in, än ett verktyg för att känna delaktighet och gemenskap, ökar förståelsen för spelarnas åsikt om att de inte behöver det inhemska språket för egen del.

Likt de undersökningar som gjorts av Pennycook; Otsuji (2014) och Rampton (1995) kan språk konstrueras inom olika kontexter för att fylla ett behov som just den kontexten kräver, något som både

Trevor och Catalina delvis beskriver. De beskriver att de är i Sverige för att spela fotboll. På så vis är kommunikationen på planen, den kommunikation som också spelar mest roll för dem.

6.4. Svenska språkets och lärandets roll för Trevor och Catalina

Trevor och Catalina har inte gjort några särskilda ansatser för att lära sig svenska utöver herrsektionens initiativ till lektioner i svenska som andraspråk. Samtidigt betonar de båda vikten av att kunna språket för att slippa en viss mån av utanförskap. Det är en gemensam nämnare inom litteraturen berörande individer med svenska som andraspråk. Språkets betydelse, viljan att kunna men oviljan att lära (se exempelvis Ahlgren, 2014). Lagergren och Fundberg (2010) menar att integration går att likställa med lärande och att lärandet behöver kännas meningsfullt. De menar att integration kan handla om att delvis bli en annan människa och att det till synes finns många aspekter med det som kan uppfattas som skrämmande. Det skulle exempelvis kunna vara en anledning till viljan att kunna men oviljan att lära. Integration kräver dock inte, enligt Lagergren och Fundberg, denna uppoffring.

Bergstedt (2010) är inne på samma linje och understryker utmaningen i att ge sig hän för en ny gemenskap. Detta motstånd skulle kunna vara en av anledningarna till att Trevor och Catalina har svårt att ge lärandet den tid som krävs. Det initiativ till språkutbildning som togs av herrsektionen hade förmodligen därför behövt en större uppoffring även från spelarnas håll för att det skulle ha fungerat under en längre period och därmed gett effekt. Samtidigt borde klubben haft en klarare planering för hur språkutbildningen skulle ha genomförts. Återigen ska här poängteras att klubbens ansvar för sina spelares integrationsprocess och språkinläring är något de tagit initiativ till själva. Däremot bör det vid uppstartandet av ett sådant initiativ förefalla mer noggrant planerat än det i det här fallet gjorde eftersom spelarna till synes tyckte om initiativet, men samtidigt var besvikna över dess upplägg.

Legitimt språk, språkligt kapital och så kallat rent språk är språkideologiska termer och konstruktioner vi levat med länge. Bilden av språk som något nationalromantiskt kan idag upplevas som en något förlegad och bakåtsträvande bild. Samtidigt påvisar studiens deltagare vikten av det svenska språket för att till fullo få känna sig inkluderad. I viss mån håller därmed Duchêne och Hellers (2012) teorier om språkets inneboende stolthet och vinsten eller värdet av att kunna det. Det uppstår således en konflikt där. Bilden spelarna ger av ett utanförskap på grund av okunskap i svenska stödjer dessutom teorier om legitimt eller rent språk som Bourdieu; Passeron (2008) och Normann Jørgensen (2014) står bakom.

6.5. Utökad ansvarstagande av svensk idrottsverksamhet

Svensk idrottsverksamhet har i och med studien visat att den är öppen för alla de behov som samhället kräver av verksamheten och mer därtill. Gällande språkutvecklande arbete har både läxläsning och olika initiativ tillsammans med SFI redogjorts för, men det finns fortfarande utrymme för utveckling. Som Hanna beskriver är det fortfarande en ovan situation för föreningslivet att så många individer står och knackar på dörren för att få vara med.

Hannas redogörelser pekar dock på att det finns engagemang och utrymme som skulle tillåta språkutvecklande verksamhet inom föreningslivet. Utmaningen tycks vara att det inte, varken från förbundets håll eller föreningars håll, finns några utarbetade strategier eller verktyg ännu som skulle förenkla uppstartandet av den typen av verksamhet. I dagsläget tycks det fortfarande vara upp till enstaka individer och eldsjälarna att etablera liknande projekt inom idrotten om än med stöd av förbundet. Tensta Basket och Friskis och Svettis är två exempel på föreningar som vänt sig direkt till den verksamhet de tyckt kunna stötta respektive förenings behov och ingått samarbete med SFI.

Svensk idrotts initiativ att bredda ungdomsidrotten är ett initiativ för att öka deltagandet. Det skulle i sin tur kunna leda till en allt mer uppsluppen och allt mindre tävlingsinriktad verksamhet som eventuellt skulle kunna bidra med mer gemenskapsfaktorer. Exempelvis att färre ungdomar skulle ge upp idrotten och finna sig i andra sammanhang än en hetsig jakt på poäng och pokaler. Det i sin tur bidrar till en trygg miljö inom vilket språkutvecklande arbete definitivt skulle kunna få plats och fungera. Med det sagt ska dock tilläggas att den tävlingsinriktade delen av svensk idrott även den fyller en stor funktion, inte minst för de individer som siktar på att nå samma nivå som Catalina och Trevor. För dessa individer är givetvis tävlingsmomentet av yttersta vikt för att de ska utvecklas och bli bättre. Trevor och Catalina

skulle inte heller ha getts möjlighet att spela i Sverige utan den nivån. Däremot är en mindre tävlingsinriktad fotboll och en mer social verksamhet öppen för ett vem-som-helst-perspektiv (Langmann, 2010) där samtliga är välkomna att kunna delta och således ingå i en gemenskap.

7. Slutsatser

Fotbollsklubbar och fotbollsförbund har utifrån denna studie uppvisat ett stort engagemang för att aktivt medverka till att erbjuda nyanlända och individer med utländsk bakgrund en chans till delaktighet och gemenskap som på sikt kan få integrerande effekter. Fotbollsöreningarna visar utifrån studien upp ett utbrett aktivt arbete för att inkludera individer med behov av gemenskap. Föreningslivet har snabbt identifierat ett växande behov och sedan vänt sig till fotbollsförbundet för hjälp och vägledning varpå fotbollsförbundet svarat med upprättandet av tjänsten, samordnare för integrationsfrågor tack vare utökade ekonomiska medel från regeringshåll. En roll som dessutom i skrivande stund utlysts av Riksidrottsförbundet, svensk idrotts högsta organ, och ska tillsättas i januari 2017.

Fotbollens gemensamma språk har genom denna studie fått en del olika ansikten. Professionella fotbollsspelare menar att fotbollens språk är en självklarhet och att det underlättar för dem när de spelar fotboll, oavsett var de befinner sig. Å andra sidan skolas fotbollsspelare olika beroende på vilket land eller vilken kultur de kommer ifrån. I vissa länder finns det varken linjer eller mål. En så enkel sak som ett inkast, eller en hörna kan för en nyanländ individ framstå som något helt nytt och inte inbegripas av den bild denna individ har av fotboll.

Å ena sidan påverkas fotbollsspelare av det språk som av deras omgivning anses vara legitimt. Å andra sidan gör de inte det. Däremot skulle kunskaper i det inhemska och så kallade legitima språket förenkla vardagen för fotbollsspelare och ge dem ytterligare möjligheter att kunna delta och ingå gemenskap utanför sitt yrkesverksamma liv och dessutom förmodligen kunna bidra till ett utökat socialt nätverk. En mer utarbetad strategi för språkutvecklande arbete skulle kunna underlätta för en sådan förening som Trevors och Catalinas. Om det fanns färdiga strategier och mallar för hur föreningar kan arbeta med språkutbildning och språkutvecklande arbete skulle en klubb med deras resurser enklare kunna iscensätta ett sådant projekt. Det skulle dessutom kunna genomsyra organisationen, från elitlagen i topp ned i ungdomsverksamheten.

I Trevors och Catalinas fall verkar det på dem som att de i grunden är tacksamma över det stöd deras respektive klubb lag givit dem. Det framgår även ett visst mått av missnöje, men deras klubbar arbetar förmodligen stenhårt för att få dem att trivas. De upplever språkförbistring som besvärande och i någon mån är det delvis upp till dem själva att försöka uppfylla det uppdämda behov som denna förbistring skapar. Det verkar trots allt som att ytterst få fotbollsklubbar faktiskt haft möjlighet eller tagit initiativ till att anställa en privat lärare i svenska som andraspråk för att ytterligare inkludera sina utländska spelare. Detta är en aspekt som dessutom kan ha bidragit till att initiativet har varit svårt att omsätta i praktiken.

Studien har inom idrottsrörelsen påvisat ett stort utrymme för möjligheter att utveckla språkutvecklande arbete. I dagsläget saknar idrottsrörelsen strategier och direktiv från förbunds nivå vilket skulle kunna förenkla inrättandet av olika språkutvecklande aktiviteter. Språkutbildning är i dagsläget skolans ansvar men likt fallet med simning är det inte helt omöjligt att det i framtiden kommer finnas fler aspekter inom vilka skolan och idrottsverksamheten kan mötas och ingå utökade samarbeten.

8. Vidare forskning

Fotboll, integration och språk är nyckelord för denna studie vilka tillsammans borde rendera i mer forskning. Det har varit en stor utmaning att få fram material och tidigare forskning i samband med denna studie. Förhoppningsvis är detta ett forskningsområde som kan komma att utvecklas och ge en mer utvidgad bild av språkutbildningens roll för idrotten och vice versa, samt vad det i längden kan bidra med till det svenska samhället. Fler professionella idrottare bör intervjuas för att befästa bilden av

språk som något betydelsefullt och belysa idrottsföreningars arbete för ökad och framgångsrik integration.

Integrationsarbete på gräsrotsnivå är även det ett område inom vilket det finns stort utrymme för vidare forskning. Inte minst den betydelse deltagandet tycks ha för amatör- och ungdomsutövare inom fortsatt idrottsligt utövande och verksamhet.

9. Avslutande ord

Fotbollens gemensamma språk må ur ett sociolingvistiskt eller språkideologiskt perspektiv framstå som något klichéartat och påhittat samt ickeexisterande. Fotbollens språk saknar möjligtvis grammatik, morfologi, fonologi, fonetik, mm. Så länge du är innanför fotbollsplanens vita linjer tycks dock det talade språkets roll inte spela så särskilt stor roll. Det verkar snarare vara så att det kan vara vanskligt att ta sig in innanför planens linjer eller att överhuvudtaget hitta dit.

Fotboll och idrottslig verksamhet är inte enbart förenande och inkluderande. Den kan vara direkt exkluderande och uteslutande också. När Erik Niva publicerade texten som citerats i denna texts inledning, drev en lynchmobb innehållandes fotbollssupportrar runt i Stockholms innerstad med avsikt att skrämja och i viss mån attackera ungdomar med utländsk bakgrund. Niva avslutade sin text med nedanstående ord, som även får avsluta min.

Under halvannan timme funderade jag på att skjuta upp publiceringen – kände att tajmingen riskerade att bli direkt opassande – innan jag bestämde mig. Fotbollsmiljön kommer förmodligen aldrig att bli helt befriad från destruktiva inslag, och det finns inte heller skäl att låtsas som att den är felfri. De positiva krafterna är ändå så många fler och så mycket starkare än de mörka. (Niva, 2016:244).

Litteraturförteckning

- Agergaard, S. (March 2008). Elite Athletes as Migrants in Danish Women's Handball. *International Review for the Sociology of Sport*, 43, ss. 5-19.
- Agergaard, S., & Botelho, V. (2011). Female football migration. Motivational factors for early migratory processes. i J. Maguire, & M. Faloutsos (Red.), *Sport and Migration*. London: Routledge.
- Ahlerup, M. (den 17 09 2015). *AIK Fotboll*. Hämtat från AIK - Integration på riktigt: <http://www.aikfotboll.se/Article.aspx?contentID=9628> den 09 12 2016
- Ahlgren, K. (2014). *Narrativa identiteter och levande metaforer i ett andraspråksperspektiv*. Stockholm: Institutionen för Språkdidaktik .
- Attin, L. (2008). *Integration i förening Slutrapport*. Malmö: Malmö Ideella föreningars Paraplyorganisation.
- Bagarmossen Kärrtorp BK. (den 13 10 2015). *Samhällsengagemang: BKBK*. Hämtat från Bagarmossen Kärrtorp BK: <http://www.svenskalag.se/bkbk/sida/39995/samhallsengagemang> den 13 12 2016
- Bergstedt, B. (2006). Konsten att lära av det främmande . i H. Lorentz, & B. Bergstedt (Red.), *Interkulturella perspektiv. Pedagogik i mångkulturella lärande miljöer* (1:8 uppl.). Lund: Studentlitteratur.

- Bjuhr, R. (2012). *Idrott för alla? En fallstudie om inkludering i idrottsföreningar i Umeå*. (Masteruppsats). Umeå: Umeå universitet.
- Bourdieu, P., & Passeron, J.-C. (2008). *Reproduktionen: bidrag till en teori om utbildningssystemet*. Lund: Arkiv.
- Brinkkjær, U., & Høyen, M. (2013). *Vetenskapsteori för lärarstudenter* (1:1 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Denscombe, M. (2016). *Forskningshandboken. För småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. (3:2 uppl.). Lund: Studentlitteratur.
- Djurgårdens IF. (u.d.). *DIF i Förorten: Djurgårdens IF*. Hämtat från Djurgårdens IF: <http://dif.se/djurgardsandan-djurgardens-if-fotboll-en-forening-for-hela-stockholm/dif-i-fororten-2/> den 12 12 2016
- Duchêne, A., & Heller, M. (2012). Pride and profit. Changing Discourses of Language, capital and nation-state. i A. Duchêne, & M. Heller (Red.), *Language in late capitalism* (ss. 1-21). New York: Routledge.
- Duke, V. (1994). The flood from the east? Perestroika and the migration of sports talent from eastern Europe. i J. Bale, & J. Maguire (Red.), *The Global sports arena: athletic talent migration in an interdependent world*. London: Cass.
- Elliott, R. (June 2012). New Europe, new chances? The migration of professional footballers to Poland's Ekstraklasa. *International Review for the Sociology of Sport*, 48, ss. 736–750.
- Lagergren, L., & Fundberg, J. (2010). *Integration i förening – kritiska reflektioner kring ett projekt*. Malmö: Malmö Universitet.
- Lanfranchi, P., & Taylor, M. (2001). *Moving with the ball: the migration of professional footballers*. Oxford: Berg.
- Langmann, E. (2010). Våkammen nästan allihopa. *Utbildning & Demokrati*, 19(3), ss. 57-71.
- Maguire, J., & Falcous, M. (2011). Borders, boundaries and crossings: sport, migration and identities. i J. Maguire, & M. Falcous (Red.), *Sport and migration - Borders, Boundaries and Crossings* (ss. 1-12). London: Routledge.
- McGovern, P. (February 2002). Globalization or Internationalization? Foreign Footballers in the English League, 1946–95. *Sociology*, 36(1), ss. 23-42.
- Molnar, G. (2011). From the Soviet bloc to the European community. i J. Maguire, & M. Falcous (Red.), *Sport and Migration - Borders, Boundaries and Crossings* (ss. 56-70). London: Routledge.
- Niva, E. (2016). *Känner ni vibbarna?: fotbollen och det nya Sverige*. Stockholm: Modernista.
- Normann Jørgensen, J. (2014). Kodeskift i interaktionellt perspektiv. i K. Hyltenstam, & I. Lindberg (Red.), *Svenska som andraspråk - I forskning, undervisning och samhälle* (2:4 uppl., ss. 415-435). Lund: Studentlitteratur.
- Pennycook, A., & Otsuji, E. (2014). Metrolingual multitasking and spatial repertoires: 'Pizza mo two minutes coming'. *Journal of Sociolinguistics*, 18(2), ss. 161–184.
- Rampton, B. (1995). Language crossing and the problematisation of ethnicity and socialisation. i L. Wei (Red.). (2007). *The bilingualism reader* (2 uppl., ss. 177-202). New York: NY: Routledge.
- Regeringskansliet. (den 20 09 2016). *Mål för nyanländas etablering*. Hämtat från Regeringen: <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/nyanlandas-etablering/mal-for-nyanlandas-etablering/> den 30 11 2016
- Riksidrottsförbundet. (den 04 11 2015). *Vision och värdegrund: Riksidrottsförbundet*. Hämtat från Riksidrottsförbundet: <http://www.rf.se/Undermeny/RFOchsvenskidrott/Visionochvardegrund?> den 25 12 2016
- Riksidrottsförbundet. (den 22 08 2016). *Riksidrottsförbundet - mångfald*. Hämtat från Riksidrottsförbundet: <http://www.rf.se/mangfald/Etniskkulturellbakgrund/> den 01 12 2016
- Riksidrottsförbundet. (den 13 10 2016). *Strategi 2025: Riksidrottsförbundet*. Hämtat från Riksidrottsförbundet-webbplats: <http://www.rf.se/Strategi2025> den 25 12 2016
- Stockholms Idrottsförbund. (den 07 06 2016). *Idrotten gör skillnad för nyanlända och ensamkommande flyktingbarn: Stockholms Idrottsförbund*. Hämtat från Stockholms idrottsförbund: <http://www.rf.se/Distrikt/StockholmsIdrottsforbund/Varanyheter/2015/Idrottengorskillnadfornyanlanda ochensamkommandeflyktingbarn/> den 13 12 2016
- Stockholmsidrotten. (den 10 08 2016). *Idrott för att minska utanförskap: Stockholmsidrotten*. Hämtat från Stockholmsidrotten: <http://www.stockholmsidrotten.se/Undermeny/Verksamhetsomraden/Integration/> den 13 12 2016
- Stockholmsidrotten. (den 07 06 2016). *Om Stockholmsidrotten*. Hämtat från Stockholmsidrotten: <http://www.stockholmsidrotten.se/OmStockholmsidrotten/> den 01 12 2016
- Tiesler, N. C., & Coelho, J. N. (Red.). (2008). *Globalised Football. Nations and migration, The city and the dream*. London: Routledge.
- UEFA. (den 07 12 2016). Hämtat från UEFA rankings for club competitions: UEFA rankings for club competitions den 09 12 2016

Stockholms universitet/Stockholm University
SE-106 91 Stockholm
Telefon/Phone: 08 – 16 20 00
www.su.se

Stockholms
universitet

Bilaga 1, s. 1.

Medgivandebrev

Jag heter Michael Bakken. Jag studerar svenska som andraspråk på Stockholms universitet och institutionen, Centrum för Tvåspråkighetsforskning. Det huvudsakliga syftet med denna intervju är att få en inblick i hur svensk idrott, i synnerhet svensk fotboll, arbetar med integrationsfrågor och språkutveckling.

Intervjun kommer att spelas in.

- Ditt deltagande i denna intervju är valfritt och du kan avbryta ditt deltagande när som helst under intervjun.
- Inspelningen kommer att förvaras på sådant vis att den endast ska finnas tillgänglig för mig, min handledare och examinator.
- Insamlade data kommer enbart att användas till denna studie. Efter avslutad studie kommer all data att raderas.
- Med ditt godkännande kommer jag att kunna namnge dig och din arbetsgivare i den färdiga studien.

Jag har tagit del av ovanstående och samtycker till intervju:

Ort och datum:

Namnsteckning:

Namnförtydligande:

Bilaga 1, s. 2.

Letter of consent

My name is Michael Bakken. I study at Stockholm University at the Centre for research on Bilingualism. The purpose, mainly, of this interview is to take part of, and to understand your experiences of being an international football player in a Swedish football club, and your experiences of learning and using Swedish since coming here. Secondly the purpose is to get a picture of how your employer (football club) works with language and integration.

The interview will be recorded.

- Your participation is optional and you may abort your participation at any stage of the interview.
- The recording will be stored in a way that only will make it available for me, my supervisor and the examiner.
- Collected data will exclusively be used for this study. After the completion of the study all collected data will be erased.

I've taken part of the text above and agrees to the making of this interview:

City & date:

Signature:

Printed name:

Bilaga 2, s. 1.

Intervjufrågor fotbollsspelare.

Teman för intervju: Karriär, privatliv, arbetsliv, språk, integration.

Ålder

Hemland

Familj

Språk

Utbildning

- Beskriv en vanlig dag i ditt liv.
- Berätta om din karriär och hur det kommer sig att du hamnade i Sverige och hos din nuvarande klubb.
- Vad är fotbollens gemensamma språk?
  - Skulle du säga att fotbollens språk är ett gemensamt språk?
  - Talar du fotbollens gemensamma språk?
- Hur viktigt är det för din arbetsgivare att spelarna förstår/talar svenska?
  - Uppmuntrar din klubb dig att lära dig svenska?
    - I så fall, på vilka sätt?
- Har din klubb etablerat några särskilda metoder för att utländska spelare ska lära sig svenska?
  - I så fall, beskriv vilka...

Inom samtalsämnet hur viktigt svenska är för spelarnas integration.

- Vem bär ansvar för att fotbollsspelare lär sig landets inhemska språk?
  - Vilket stöd erbjuder klubben för inläring av svenska?
  - Hur väl fungerar klubbens metoder anser du?
- Hur anser du själv att fotbollsklubbar bör arbeta med integrering och språkinläring av sina spelare?
  - Vem ansvarar för integration av din familj?
  - Vad för sorts stöd har din familj fått?

Inom det egna laget.

- Hur kommunicerar ni spelare med varandra?
  - Är det skillnad på hur ni kommunicerar på och utanför planen?
  - Finns det krav på hur eller på vilket språk ni ska kommunicera?
- Hur ser din umgängeskrets ut?
- Uppmuntrar dina svenska lagkamrater dig till att prata svenska?
  - På vilket/vilka sätt?

Svenska och Sverige mer konkret

- Pratar du mycket svenska?
- Vill du lära dig svenska?
- Behöver du svenska?
- Hur skulle du vilja lära dig svenska?
- Vad tycker du om att bo i Sverige?

Drömmar

- Var och i vilken klubb vill du allra helst spela och varför?